

MIRG
Rašo Kugis

PULK. GRINIUS paskelbė Lietuvos spaudoje "privatę nuomonę", kuri atitinka a. a. Prezidento Smetonos mintims. Kaip žinoma, Prezidentas Smetona tikėjo jog demokratiją ir bolševikų koaliciją Vokietijai nugalės, bet teisingos taikos, dėl bolševikinio imperializmo siautimo, nesukurs.

Pulk. Grinius tą patį tvirtina, ir mano, "tarp demokratinio kapitalizmo ir totalitarinio bolševizmo" susitarimui pagrindo nėra.

Teisybę Yale Universiteto Profesorius Becker savo knygoje sakė: "naujas" pokarinis pasaulis bus visai ne naujas. Veik tos pačios imperializmo ir nacionalizmo pajėgos. Tautoms teks prie jų taikytis.

MARŠALAS TITO pasirašė sutartį su JAV, kurios Amerikoms leidžiama prižiūrėti Amerikoje surinktų rubų ir pašalpos išdalinimas Jugoslavijos žmonėms. Kada maršalas Stalinas pasirašys panašią sutartį dėl Lietuvos žmonių? Gal maršalas maršalui nelygus.

PIRMAS pranešimas apie Rooseveltą, Stalino ir Churchillio konferenciją patvirtina spėjimą kad klausimu Vokietiją nugalėti trys idejiniai nesuderinami talkininkai pilnai susitars. Pranešimas sako, kariniai susitarimai, buvo einama prie klausimo kaip Europą politiniai ir ekonominiai sutvarkyti. Tame sutvarkyme kerinių akmeniu (moraliai) yra Pabaltijo šalių laisvės klausimas.

Jei Antras Pasaulinis karas pasmaugs ką Pirmas Karas Lietuviams davė — moraliniai šis karas bus pralaimėtas. Su Lietuvių laisve nueina pragaran Lenkų, Čekoslovakų, Jugoslavų, Rumunų ir Bulgarių laisvė. Tos tautos parduodamos bolševikų imperializmui. Ar bus pasirašyta pardavimo aktas?

MUSŲ tarybininkai pasiūlydavo savo tarybininkais darbu, Amerikono Creel pastebėjimu atsiremami. Tą džiaugsmą privaltėtų lydyti sąžinės graužimas. Susiskaldymo nėra Lietuvos požemyje. Susiskaldymo nėra Lietuvos pabėgėliuose.

Susiskaldymas viešpatauja tik Amerikos Lietuviuose, nes tarybininkai taip nori. Jie atmetė visus siūlymus bendrai dirbti.

Taryba reiškia sovietas. Kiti žodžiais, tarybininkai, atsisakydami jungtis su visais Amerikos Lietuviais bendrai kovai, dirba sovietininkų darbu.

VASARIO 16-ta patriotui Lietuviai primins ko neteko. Istorija kai kada esti žiauri moka.

Netekimas ką Vasario 16-ta simbolizuoja reiškia Lietuvų tautos nukirtimą nuo Vakarų civilizacijos. Nukirsta šaka, kaip žinoma, džiušta.

LAIŠKAI iš Lietuvos gausėja, ir primena kad, visgi, esama gyvų Lietuvių Lietuvoje. Kol bus gyvų Lietuvių tol bus viltis kad, po audrų, tauta toliau žengs sutrukdytu keliu.

Gyventojų statistikos rodo stebėtiną Lietuvų tautos gamumą, kurio karas negalėjo pakirsti. Pirmo karo, kiekvieną metų priaugdavo po 25,000

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 7

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO VASARIO-FEB. 16, 1945

(30-ti metai :: 30th year)

Ohio, Illinois, ir Pensylvanijos Gubernatoriai Išleido Vasario 16-tos Proklamacijas

L. V. S. Pasiuntė Rooseveltui Pareiškimą

Columbus, Ohio. — Gubernatorius Frank J. Lausche išleido Vasario 16-tos, Lietuvos Nepriklausomybės Dienos Proklamaciją.

Harrisburg, Pa. — Gubernatorius Edward Martin išleido Vasario 16-tos Proklamaciją, ragindamas valstiją paminėti "Lietuvos Respublikos dieną".

Springfield, Illinois. — Gubernatorius Dwight H. Green išleido Proklamaciją atžymėjimui Vasario 16-tos, Lietuvos Respublikos 27 metų sukakties dienos.

LVS MEMORANDUMAS PREZIDENTUI

Cleveland, Ohio. — Lietuvai Vaduoti Sąjungos centro valdyba Vasario 15 pasiuntė Prez. Rooseveltui ir Valstybės Sekretoriui pareiškimus sarysyje su Lietuvos likimu. Trijų didžiųjų konferencijai pasibaigus naujomis koncesijomis Sovietų Sąjungai LVS memorandumas nurodo Prez. Rooseveltui kad Sovietų palikimas Lietuvoje yra tolygus visiškam Lietuvų tautos išnaikinimui. Pareiškimas prašo i Sąjungininkų nelaisvę patekusiems Lietuviams kurie Vokietijai buvo prievarta sumobilizuoti, suteikti United Nations piliečių status.

Taip pat prašoma negrąžinti i Sovietų okupuotą Lietuvą tų Lietuvos pabėgėlių-tremtinių kurie garo bėgyje atsidūrę Vokietijoje ir kurie, Vokietijai sugniužus, pateks sąjungininkų žinion.

KONFERENCIJA LAIKYTA SENUOSE CARŲ RUMUOSE PRIE JALTOS

Galutinai suteikta žinios kad trijų didžiųjų konferencija atsibuvo senuose carų rumuose, Jaltoje, Kryme, prie Juodųjų jūrų. Prasidėjo Vas. 4 ir tęsėsi 8 dienas. Aptarta galutinis Vokietijos nukariavimas ir okupavimas. Sutarta laikyti kita United Nations konferencija San Francisco, Balandžio 25, tęsimui Dumbarton Oaks taikos projekto.

Paviršutiniai išsireiškia kad gelbės išlaisvintų Europos šalių žmonėms atsteigti viduje taika ir tiek pašalpa, taipgi leis, kada nors, "laisvai išsirinkti savo valdžią laisvais balsavimais". Paminėta ir Atlanto Charteris ir patvirtinta laisvas valdžių apsisprendimas, tik nežinia kiek tas liečia Lietuvą ir kitas Stalino užgrobtas šalis, kurias jis jau skaito savo teritorijomis. Jeigu "laisvi balsavimai" bus vykdomi raudonosios armijos durtuvų prievarta, iš tų kalbų bus tik komedija.

Rimtoji Amerikos spauda tos konferencijos nutarimais jaučiasi apvilta.

LENKAI atstovai Kongrese Washingtone pavadino trijų didžiųjų Krymo konferenciją "antru Munichu". Londono Lenkai taip pat nesutinka priimti Krymo nuosprendžio Lenkijos ateities nustatymui. Londono Lenkų vyriausybė nutraukė ryšius su Čekais, kurie pripažino Lenkų Maskvos Lublino komitetą.

AMERIKOS žydai reikalauja Prez. Rooseveltą dėti pastangas kad Sovietai suteiktų žinias kur padedami ir kas atsitinka su žydais kuriuos bolševikų armijos "išlaisvino" užimant Lenkiją.

24 užmušta. San Francisco, Cal., apielinkėje nukrito karo laivyno lėktuvas, užmušta 24 asmenys.

Amerikos karo nuostoliai iki Sausio 28 pasiekė jau 746,584 vyrų.

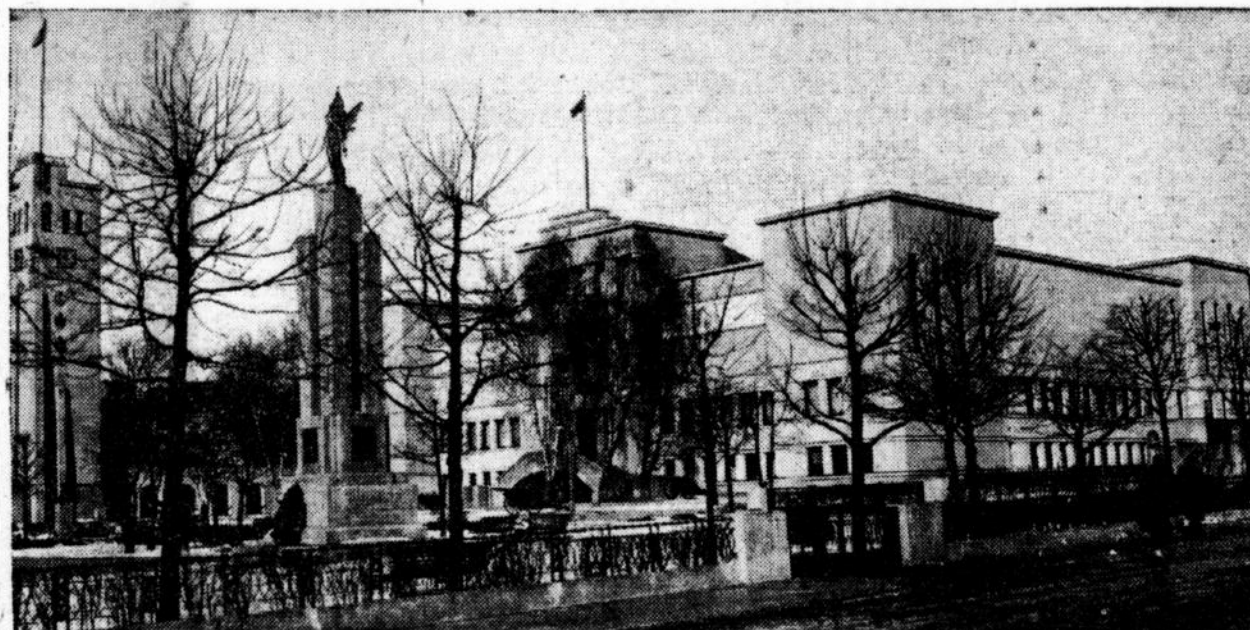
Nuo Birželio invazijos i Normandiją, vakarų fronte alijantai paėmė 865,000 Vokietčių i nelaisvę

naujų Lietuvų. Ateis laikas kada mūsų tauta vėl tokiu spartumu augs.

Audroj žuvo 24. Boston, Mass. — Vasario 9-10 čia siautė baisi sniego puga, kokios nebuvo per 30 metų. Padaryta nuostolių, ir žuvo 24 asmenys. Sutramdyta visa komunikacija — prisnigo tarp 14 ir 17 colių.

Nusižudė daktaras. Kansas City, Mo., nusižudė Dr. Clendening, plačiai žinomas laikraščiuose sveikatos straipsnių rašytojas, kuris mokino kitus kaip sveikai ir ilgai gyventi.

Karo Muzejaus Sodelis Nepriklausomos Lietuvos Laikais

Vaidas gražaus Karo Muzejaus Sodo ir Karo Muzejaus, su Lietuvos Laisvės Stovyla, Kaune. Vokiečiams traukiantis iš bolševikams išnaudojant, viskas nukentėjo.

SUTARĖ KARIAUTI PRIEŠ JAPONUS

Pakeliui i Krymą pasitarimams su Stalinu, Prez. Roosevelt ir Churchill turėjo savo pasitarimą Malta saloje, Viduržemio juroje. Jiedu aptarė tolimesnius planus karui su Japonija, nes Stalinas atsisako kalbėti apie karą prieš Japonus.

Toje saloje palaidota ir surasti lavonai Britų delegacijos, kurie juroje nukrito pakeliui i konferencijas. Gryždamas Prez. Roosevelt sakoma užsuko i Romą pas popiežių.

Prez. Roosevelt savo raštu ragina Kongresą priimti Pasaulinio Banko projektą, sulgy pereitos vasaros Bretton Woods, N. H., nutarimo. Tas bankas atliks tarptautinius finansavimus, greitesniam atkūrimui karo nuniokotų šalių.

Iš ROMOS skelbia jog galimybės ištumti Vokietius iš kalnų Italijoje pirm pavasario yra menkos.

V-BOMBOS per Sausio mėnesį Anglijoje užmušė 585 žmones ir 1629 kitus sužeidė. Užmušimų ir sužeidimų buvo veik dvigubai daugiau negu Gruodžio mėnesį.

Prancūzijoje maisto klausimas toks blogas kad Parvyžiečiai moka po \$6 už kates, kurias perka valgymui.

ZUVO 43. Pietinių valstijų tornadoje šios savaitės pradžioje užmušta 43 asmenys, virš 500 kitų sužeista. Siekė Alabamą ir Mississippi valstijas.

DARYKITES REZERVACIJAS IR RUPINKITĖS VAKARIENĖS BILIETAIS

Amerikos Lietuvių Misijos posėdžiai ir Kongresinė Vakarienė įvyks Hotel Statler, kuris davė patalpas ir sales. Vakarienė atsibus "Presidential Ballroom", kur pats Prezidentas Roosevelt dalyvauja svarbiuose viešose banketuose ir vakarienėse.

Draugijos, kuopos, skyriai ir veikėjai, rupinkites prisidėjimu prie visų Lietuvių Misijos pastangų. Nurtarkit skirti savo aukas, ir siųskit adresu:

American Lithuanian Mission
Hotel Statler Washington, D. C.

Patalpomis rupinkites patys. Kadangi hoteliai esti užpildyti, darykit rezervaciją anksti, ir nesigruskit visi i vieną viešbutį. Kiti viešbutiai kaimynystėje:

Hotel Cairo 1615 Q St., N. W., Wash., D. C.
Hotel Roosevelt 16th St. N. W., Wash., D. C.

Vakarienė bus neformalė. Tikietų i vakarienę rasykit tuojau, siunčiant po \$5.00 nuo tikieto, i:

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St., Newark 5, N. J.
L. V. S. Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, O.

KARO EIGA

Vasario 15, sąjungininkų 8,000 lėktuvų plaisino 10 Vokietijos miestų, ypatingai Dresdeną, pagelbėdami Britams ir Kanadiečiams stumti Vokietius šiaurinia me gale Siegfried Linijos.

Vakarų fronte Amerikie-paėmė nelaisvėn jau 903,206 Vokietčių.

RUSAI užėmė kelis na-zių miestus Silezijoje; arčiausia prie Berlyno yra Gen. Konevo armija, 71 mylia.

Bolševikai galutinai pa-ėmė Vengrijos sostinę Budapeštą.

MANILOS užėmimas eina palengva. Japonai gin-damiesi iki paskutinos atlieka žiaurios darbus, žu-dydami civilius.

Manilos uoste Amerikie-čiai atėmė iš Japonų Cavi-te laivyno stotį.

GINS BERLINĄ

Specialiam Berlyno gyni-mui nuo bolševikų ir nuo sąjungininkų, Vokiečiai su-tvarkė naują komandą iš keturių karo sudėčių, su paskirais komandieriais.

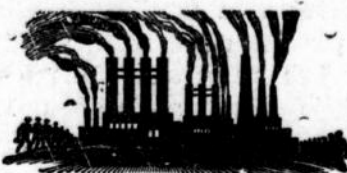
Naziai vis žudo tuos sa-vo žmones kurie drysta iš-sitarti jog karas jau pra-laimėtas.

Krimo sutartis Vokiečius nugalėti nazių aukštųjų vadų apšaukta "šetonišku planu", kuris sako busias sutriuškintas.

Visos moterys ir mergi-nos Vokietijoje įsakytos iš-toti i "namų armiją", taip panaudojant visas žmonių pajėgas gynybai.

Vokiečiai išvaro gyven-tojus ir Berlyn priemies-čių ir visas vietas fortifi-kuoja.

Filipinų salų žmonės, išlaisvinamiems iš Japonų, iš Amerikos siunčiama su-virš 636,000 paskirų rubų.

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

Planuoja Daug Darbų

Miami, Fla. — Amerikos Darbo Federacija savo su-vaziavime patiekė progra-mą pokarinių darbų kurie apimtų 19 milijonų darbi-ninkų. Programa siuloma statyti 15 milijonų naujų namų per pirmą dešimtme-tį po karo.

Karui pasibaigus, kitos industrijos turės imti daug laiko pasikeisti i civilę ga-mybą, statybos industrijai jokio pasikeitimo nereikia, statyba gali prasidėti ant rytojaus kaip tik bus pa-liuosuota statybos reikme-nys, sako prezidentas Wm. Green.

Seattle, Wash. — Vasa-rio 9 sustreikavo dviejų laivų statybos įstaigų 1,000 nituotojų-welders dėl pa-leidimo iš darbo šešių vyrų kurie nesilaikė gerame sto-vyje ADF unijoje.

Detroit, Mich. — Vasa-rio 9 išėjo i streiką 5800 darbininkų Briggs dviejo-se dirbtuvėse išdirbančiose B-29 lėktuvams dalis.

Prie to dar streikas pa-liečia kitus 6700 darbinin-ku, tarp jų 4430 Evansvil-le, Ind., dirbtuvėje.

San Juan, Porto Riko. — Šios salos cukraus augini-mo industrijoje praplito darbininkų streikas.

Nelaimės darbuose su-mažėjo. 1944 metais visoje šalyje industrijose prie darbų buvo sužeista 2,230,400 darbininkų, 8 nuoš. ma-žiau negu buvo sužeista 1943 metais.

Britų Darbo Kongreso posėdyje Londone rapor-tuota kad Graikijoje bolše-vikų gausios vykdančios su-kilimą sulgy Maskvos nu-rodymų trumpu laiku iš-žudė apie 10,000 žmonių.

Britų kareiviai kurie da-lyvavo Graikijos sukilimo malšinime praneša jog tie vadinami ELAS kariauto-jai yra tai "niekingiausia, nedoriausia ir šlykščiausia kariautojų gauja ką jiems kada teko sutikti; palygi-nus su jais Vokiečiai yra džentelmenai".

Galveston, Texas. — Čia sustreikavo 3500 laivų tai-symo darbininkų, už tai kad kompanija pabarė 12 mašinistų už jų netvarkin-gumą.

Pakliuvo. Los Angeles, Cal., tula 22 m. mergina išsivežus i kitą valstiją ap-sivedė su 14 metų amžiaus berniuku. Ji apkaltinta to berniuko payogimu, o jų vedybos panaikintos.

Per Sausio mėnesį Ame-rikiečiai sunaikino 1,479 Japonų lėktuvus.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Potvinių Buvo Visais Laikais šioje Srityje

Pittsburgho gyventojai prisibijo potvinių šį pavasarį, atsimindami 1936 metų didelį potvįnį. Tačiau potvinių šiam miestui nėra naujiena. Bėgyje praėjusių 183 metų aukštas vandens pakilimas šio miesto srityje buvo apsirėkęs 115 kartų. Yra žinių kad 1754 metais, kada Jurgis Washingtonas, tada Britų armijos majoras, įdėjęs šioje srityje, vos neprigėrė. Tai buvo Sausio mėnesio potvnis.

Kai Pensylvanija išskirto savo miškus, potvinių pasireiškia dažniau ir dažniau.

BLIJO POTVINIO

Pittsburgho gyventojai jaučia kad šymet yra geros galiomybės sulaukti pasikartojimo 1936 metų didžiojo potvinio, kuomet abi upės ir jų šakos užspildys paleistais sniegais.

Ar potvinių užklups niekas nežino tačiau visi rupinasi ir įvairios gelbėjimo organizacijos ruošiasi sutikti nelaimę.

Ruosiasi galinam patviniui ir karo bei laivyno viršininkai, Raudonasis Kryžius ir kitos organizacijos.

Jeigu daugiau nesnigtų, arba sniegas palengva, tam tikrais protarpiais dalimis būtų saulės ir atšilusio oro sutarpiamas, pavojaus neištiktų. Tačiau turint tokią daugybę sniego ir ledo, ištikus staigiam atšilimui ir lietui, potvinių neišvengiamas.

ISSOKO IŠ 14-TO AUKSTO

Vasario 9, iš Keystone viešbučio per langą iš 14-to aukšto išsoko vyras ir užsimušė.

Jis pirmą paskambino telefoną į viešbučio ofisą apatėje, pranešdamas operatoriui kad jį kankina baisus skausmas ir kad jis soks per langą. Jis tuoj ir išsoko. Jo lavonas rastas ant briaunos užklūvus ties 9-tu aukštu.

SALTAS ir prastas žiemos oras sudavė Pittsburgho pieno industrijai didelį smugį, ir nežinint karo reikalų, darbai tiek sutrukdė kad per vieną savaitę laiko buvo 100,000 tonų mažiau.

GELBSTI 9-tą SUNU

LEHIGHTON, Pa. — Tulas Marcus Smith, 9-tas sunus išėlis, suėjęs 18 metų amžiaus, užsiregistravo karinei tarnybai, kaip įstatymai reikalauja.

Bet jo vyresni aštuoni broliai jau paimti tarnybą, vienas dingęs Prancūzijos kare, kiti šeši taip pat užjūryje. Jo tėvai kreipėsi į Prezidentą Rooseveltą kad paliktų jų paskutinį sunų namie.

Kasyklos Raginamos Pasiruošti Sutikti Potvįnį

Pensylvanijos valstijos kasyklų sekretorius paskelbė kasyklų operatoriams pasiruošti sutikti potvinių pavojų, nes jei nepasiruos, gali susidurti su rimtu sutrukdymu darbu angliedžių srityje, kada pradės tirpti per žiemą susirinkęs gilus sniegas kalnuose ir slėniuose ir užsems kasyklas.

•ORO žinovai išskaičiuoja kad kas sekunda visame pasaulyje ant žemės nukrinta apie 16 milijonų tonų lietaus ir sniego

Francis DeSales Glover, iš Pittsburgho, buvo stojęs kariuomenės budamas 14 metų amžiaus; paleistas kai buvo susekta amžius. Dabar sulaukęs 17 metų vėl stojo.

VASARIO 16-TOS PROKLAMACIJA PENNSYLVANIJOJE

HARRISBURG, Pa. — Gubernatorius Edward Martin išleido Lietuvos Dienos Vasario 16 Proklamaciją — pirmą kartą šymet, sąryšyje su 27 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktimi.

Gubernatorius pareiškė jog vienoje Pensylvanijoje gyvena „apie 200,000 Lietuvių kilmes žmonių kurie yra ištikimi ir patriotiškai savo atsidavimu tikslams už kuriuos mūsų šalies daubą kariauja“.

Si proklamacija yra išrūpin-ta Philadelphiajose Lietuvių atstovų Amerikos Lietuvių Seimo Vykdomajame Komite.

ANGLIES kasimas vakari-nėje Pensylvanijoje eina vis sutrukdant del negavimo tuščių anglinių vagonų, kurie neparvežami atgal iš kitų miestų kur anglis išvežta anksčiau.

Daugelyje vietų vagonai dar tebėra lede ir sniege įšalę ir negali jų parvežti.

Visoje šalyje minkštos angliedžių iškaskimas trys savaitės pagretu buvo mažesnis, ir viso to klijtis buvo blogas žiemos oras.

1944 metais per tiek pat laiko buvo iškasta 6165,000 tonų. Šymet nuo pradžios metų iki Vasario 3 iškasta 57,705,000 tonų.

PHILADELPHIA

AMERIKONŲ MALDA UZ LIETUVĄ

Vietos savaitraštyje, „The Catholic Standard and Times“, Vasario 9 laidoje buvo patalpinta gan ilgokas ir savo turiniu puikus editorialas, atgaltavus:

“WHAT ABOUT LITHUANIA?” Straipsnio paskutinis sakinyas įdomingai, maldaujantį taip skamba:

“God Keep Lithuania!” Tas savaitraštis yra tai oficialis Philadelphiajose Arkidie-cijos organas; jį ypatingai skaito kunigai, vienuoliai ir bendrai geri katalikai vartojanti Anglišką kalbą. K. V.

SIS BEI TAS

Vietos Ukrainų Graikų-katalikų unijotų susivienijimas vadinamas Providenia, išleido didelį 200 puslapių almanaką, kuriame telpa ir atvaizdas ir aprašymas apie Lietuvos Prezidentą a. a. Smetoną, taipgi Marijonos ir Juozo Bačiūnų, iš Tabor Farm, Mich.

Dėka vieno vietos Lietuvio veikėjo, Ukrainiečių dienraštyje Svoboda Sausio 10 laidoje buvo patalpinta atvaizdas a. a. Antano Smetonos, paminėjimui jo metinių mirties sukaktuvių. Reporteris.

Amsterdam, N. Y.

KALBES JULIUS SMETONA

Lietuvos Nepriklausomybės 27 metų sukakties minėjimo iškilmėje šymet kalbėtoju bus žymus svečias, Julius Smetona, sunus to mūsų tautos darbuotojo kuris buvo vienas iš pasirašiusių Lietuvos Nepriklausomybės Aktą Vasario 16, 1918 metais, Vilniuje, kuris buvo Lietuvos Tarybos pirminkas ir pirmutinis Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Amsterdame yra lankęsis a. a. Prezidentas Antanas Smetona, dabar mus aplankys ir jo sunus, Julius Smetona.

Su juo kartu iš Clevelando žada atvažiuoti ir Dirvos redaktorius K. S. Karpis.

Koresp.

KARIŲ MOTINŲ IR ŽMONŲ DRAUGIA

Neseniai susitvėrus mūsų kolonijoje Lietuvių Kareivių Motinų ir Žmonių Draugija trumpu laiku pasirodė kad ne veltui susitvėrė. Jų tikslas prakilnus — pagelbėti kareiviams visais būdais, ne tiktai dabar karo metu bet ir po karo darbuotis kareivių naudai.

Nusitarę surengti bazarą ir visos ėmėsi darbo. Bazaras atsibuvo sekmadienį, Sausio 14, Amerikos Lietuvių Klube, ir sukelta virš \$500 mūsų kareivių naudai.

Komisija uoliai darbavosi tinkamai viską paruošti ir surinko bazarui įvairių dovanų. Kareivių žmonos ir motinos taipgi užpildė stalus skaniais valgiais kad žmonės galėtų pasisotinti.

Žmonės, moterų išjudinti ir atjausdami tam tikslui, pripildė salę ir nesigailėjo nei kelių dolarių praleisti.

Bazaro naudai didžiai pasidarbavo ši komisija:

Ona Maleskienė, Jozefa Kinderienė, Ona Kupčienė, Anastazija Gavrilčikienė, Ona Vasilauskienė, Barbora Trumpickienė, Anastazija Kazlauskienė, Kotrina Gaskienė, Veronika Kručienė, Elena Juozapaitienė, Kostancija Mikolaitienė. Sirdingai ačiū komisijai ir Amsterdame moterims už tokią gražų pasidarbavimą.

Viena iš Motinų.

Moterys Sunaikina Daug Daržovių

Stai koks įdomus dalykas paskelbiama, pasiremiant žiniomis surinktomis iš 2,000 vasių ir daržovių parduotuvių New Yorke:

Amerikos moterys, nuėjusios pirkti daržovių ir vasių, savo čiupinėjimais, gnaibiojimais ir pašiejojimais per metą sunaikina net 8,590,000 svarų šviežių daržovių.

Naujas Skridimo Rekordas be Sustojimo

Šie lakunai atskrido iš Prestwick, Škotijos, į La Guardia aikštę, New Yorke, 3,315 mylių kelio be sustojimo, Douglas C-54 transportiniu lėktuvu, su kroviniu, padarydami naują skridimo rekordą. Po karo skraidymas tarp Amerikos ir Europos bus kasdieninis dalykas.

Detroit, Mich., Naujienos

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES MINĖJIMAS

Šį sekmadienį, Vasario 18, buvusioje Lietuvių salėje, 25th ir Vernon Hwy, 3 val. po pietų, įvyks Lietuvos Nepriklausomybės 27 metų sukaktuvių paminėjimas. Paminėjimą rengia Detroito Organizacijų Centras.

Tos dienos kalbėtojai bus: Lietuvos Konsulas iš Chicagos, Dr. P. Daužvardis, Detroito miesto Mayoras Jeffries, Detroit Free Press vietinių žinių vedėjas P. Daec, Kun. I. Boreišis, Teisėjas J. P. Uvick ir kiti.

Tą patį vakarą, nuo 7 val., Yorba viešbutyje rengiama p. konsulo priėmimui vakariene.

Dabar, kol dar nors maža Lietuvos laisvės atgavimo vilstis spindi, visi Lietuviai ta vilstimi širdyje paminėkime Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves. Nei vienas nepasilikime tą dieną namie ar kokioje kitoje vietoje, visi eikime į Vasario 16-tos minėjimą.

APGINA LIETUVĄ

Vasario 1 d., The Michigan Catholic patalpino ilgą straipsnį ginantį Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bylą. Trečiame puslapyje to laikraščio tilpo didelėmis raidėmis ant-raštė, „Lithuania's Right to Independence“, autorius Anthony Dainus (Dainauskas).

Daugelis Lietuvių nudžiugo pamatę šį svarbų straipsnį ir vieni kitus telefonu skambino pranešinėdami apie tai.

Antanas Dainus dažnai patiekia straipsnių ginančių Lietuvos klausimą vietos Angliškoje spaudoje.

(Nuo Redakcijos: Šis straipsnis telpa šiame numeryje 8-me pusl.)

KULTURINGAS DARBAS

Buvus mokytoja, veikėja p. Ona Kratavičienė-Šeiriūtė, kuri prieš karą aplankė Lietuvą, labai rupinasi Lietuvos likimu ir bando kiek galėdama pasidaruoti ir paaukoti Lietuvos reikalams. Veikimas jai yra sunkus, nes ji augina šeimą, bet aukomis ji niekuomet neapsilenkia. Ji įvertindama Antano Dainausko ir savo draugės, slaugės Adelės Kučinskaitės (ji dabar Kalifornijoje) darbus, jiems užprenumeravo Lietuvių Biuletinį ir Kunigo Chase apeliacines knygytes; ji užsimokėjo ir savo prenumeratas, ji Informacijų centrui pasiuntė \$27.

O. Kratavičienė gerai suprantą kad tokiame rašytojui ir Lietuvos bylos gynėjui Amerikoniškoje spaudoje, A. Dainauskui, žinios reikalingos iš visų šaltinių. Man vienas žmogus ginčydamas tikrino kad Amerikoje gimę tik Amerikos reikalais rupinasi. Tai didelė klaida.

ATVEŽKIT DRABUŽIUS Atvažiuodami Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo parengimam atvežkit ir savo atliekamus drabužius Lietuvos

Karys po Mušio

Šis Amerikos jureivis po mušio, kraujui tekant nou žaidžiu ir apdegimų, eina į apraišiojimo punktą. Jis dalyvavo mušyje įsiveržiant į Luzon.

karo nukentėjusiems žmonėms suselpti. Salėje bus BALF 76 skyriaus narys ir drabužius iš jūsų prie durų priims.

BALF SKYRIAUS VEIKLA

BALF 76-to skyriaus susirinkime, Vasario 2, Anglų kalboje korespondentu pakviestas A. Dainauskas.

R. Miknienės įnešimu, nutarta surengti Kudikių drabužių vakarėlį. Tame vakarėlyje moterys tik drabužėlius atnešdamos galės dalyvauti. Šio vakarėlio rengimu pasirūpins valdybą.

RAUDONOJO KRYŽIAUS SUSIRINKIMAS

Sekantis A. R. Kryžiaus vieneto susirinkimas bus ketvirtadienio vakare, Vasario 22 d., Šv. Antano parapijos mokykloje, 7:30 val. Bus daug svarbių praesimų.

Pereitų A. R. Kryžiaus Lietuvių vieneto trijų metų gyvavimo bėgyje įvairios Lietuvių draugijos paskyrė aukas. Prašome ir šymet paskirti ir įteikti Lietuvių vienetui savo aukas, už kurias ir vienetas ir A. R. K. centras bus dėkingas. Detroito kvota yra gana didelė, reikia sukelti \$5,100,000. Tat ir Lietuviai turime pasistengti.

AMERIKIETĖS IRGI DIRBA

Vasario 7, narės M. Sims name, įvyko A. R. K. Lietuvių vieneto narių pasitarimas. Čia buvo atvykus Mrs. E. Wemp ir paaiškino Raudonojo Kryžiaus vajeus eigą. Atvežė aukų dėžutes, blankas ir kitus reikmenis. Užsiregistravusios aukas rinkti narės gaus Identification korteles. Rinkliava prasidės Kovo 1, bet mes galime pradėti rinkti kiek ankščiau.

Mrs. Wemp aukoja savo laiką Raudonajam Kryžiui, kaip ir mes Lietuvės. Tiktai mes neturtingos, ji gi priešingai. Ji gyvena gražiausioje Palm Woods vietoje. Bet ji dirba kaip ir mes ir su mumis.

AUKOS KOVAI SU PARALYZIUM

Šymet kovai su paralyžiaus liga Lietuvės sukėlė apie \$300. E. Mickevičienė viena surinko apie \$150\$0\$yp. Pajai-Lietuš apie \$100. Ji yra pasižymėjusi aukų rinkimu ir bilietų pardavinėjimu. Ji aukas renka savo apeliunkėj tarp kitataučių.

Rep.

•DIESEL inžinai paskirose šalyse pasekmingai operuoja mi sėmenų aliejum, vatos sėklų aliejum, pynacų aliejum, palmų ir kumparo aliejaus.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka!)

MIRĘ 13,400 LIETUVIŲ NUO VASARIO MĖN. 1937 METŲ

Su šiame numeryje paduodamas mirusių Lietuvių vardais, mirusių skaičius nuo Vasario mėnesio 1937 metų pasiekė jau 13,400. Tai jau aštuoni metai kaip šiame skyriuje žymima mirusių Lietuvių vardai, ir išmirimas 13,400 per tą laiką yra žymus mūsų išeivijai nuostolis.

Reikia dar pridėti kad tam tikras nuostimis Lietuvių mirė kurių vardai į šį skaičių nepateko — tai tokie kurie pasivadinę svetimomis pavardėmis, kurie išsiblaškę tarp svetimų mažuose tolimuose užkampuose miršta, ir tokių kurių giminės ar draugai nepasirūpina mūsų spaudai pranešti žinių apie jų mirtį.

MAKSTELA Pr., mirė Sausio mėn., Cleveland, Ohio. Buvo menkos sveikatos per eilę metų.

NIENIUS Jonas, senyvo amž., mirė Sausio 15, Sweet Valley, Pa. (Paėjo nuo Zapyškio, Kauno ap.) Amerikoje išgyveno ilgus metus.

MAŠNICKAS Jonas, 63 metų, mirė Gruod. 21, Wilkes-Barre, Pa. (Gimęs Stanačiūose).

MILIAUSKAS Mikas, 50 metų, mirė Gruod. 6, Greenfield, Mass. (Vilniaus rėd., Pakrampės k.)

PILIPAIUSKAS Jurgis, mirė Sausio 14, Chicagoj. (Panevėžio ap., Razalimo p., Dulkiškių k.) Amerikoje išgyveno 55 metus.

VAITEKUNAS Benediktas, senio amž., mirė Sausio 14 d., Chicagoj. (Šiaulių ap., Joniškio p., Rubėžninkų km.) Amerikoje išgyveno 39 metus.

JESELUNAS Juozas, pusamžis, mirė Sausio 15, Chicagoj. (Šiaulių ap., Klovainių p., Laisvičių k.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

PALTERAITIENĖ Petronė, 57 m., mirė Sausio 3, Brooklyn, N. Y.

KALĖDA Mykolas, 67 metų, mirė Sausio 16, Brooklyn, N. Y.

PASKEVIČIENĖ Katrė, 40 m., mirė Sausio 13, Kingston, Pa.

PEČKAITIS Vincas, 57 metų, mirė Sausio 1, Brooklyn, N. Y.

PRICLIKIENĖ Marijona, mirė Gruodžio m., Philadelphia, Pa.

SOBLICKAS Mykolas, 63 m., mirė Sausio 13, Chicagoje. (Biržų ap., Kupreliškių par., Girštaikių k.)

VAITKONIENĖ Jieva, senyvo amž., mirė Sausio m., Mahanoy City, Pa.

NORKEVIČIENĖ Ona, mirė Sausio m., Shenandoah, Pa.

ZUBRIENĖ Kazė, mirė Sausio m., Frackville, Pa. (Luklingienių k., Kriokalaucio p.) Amerikoje išgyveno 50 metų.

ZVALESKAS Antanas, 63 m., mirė Lapk. 9, Hastings, Pa. Amerikoje išgyveno 44 metus.

KRIKŠČIUNAS Aleksandras, 51 m., mirė Sausio 4, Washington Depot, Ct. (Šiaulių ap., Radviliškio p., Liaudiskių k.)

KAJESKAS J., mirė Sausio 9, New Britain, Conn.

KUMETIS Ignas, mirė Sausio 15, New Britain, Conn.

BAČANSKAITĖ Adelė, 31 m., mirė Sausio 18, So. Boston, Mass.

DAUGINIENĖ Pulkerija, 68 m., mirė Sausio 17, So. Boston, Mass. (Ylakių p.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

YUČIUS Pranas, 63 m., mirė Sausio 17, Chicagoj. (Raseinių ap., Stulgių p., Žirnainių k.) Amerikoje išgyveno 43 metus.

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą tris kartus už \$1.00

Smulkūs skelbimai Dirvoje, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, kambariai, pajiekojimas giminių, talpinama 50c už vieną kartą, tris kartus už \$1.00. Priduokit gatavai parašytą.

J. Žemantauskas

Notaras

“Dirvos” Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame vartoti nemokamai
Naujoj, moderninai įrengtoj nuosavoj vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE. Henderson 9292

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (fire-monius). ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morthėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilksim!

Vasario 16-tos Mintys

NE tiek Džiaugsmo kiek Liudėsio Diena. Pagerbkime Musų Mirusius. Nesidžiaugkime Bolševikų Laimėjimais, nes Jų Laimėjimai — Galvažudžių Laimėjimai. Prisiminkime Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Atsisaukimą į Lietuvą Tautą. Išgirskime Kovojančios Lietuvos Balsą — Paremkime Suvažiavimą Washingtono Kovo 23-24.

Kaip butis susideda iš praeities, dabarties ir ateities, taip lygiai ir kiekvieno individo ir tautos gyvenime tie trys elementai sudaro visetą, ir kiekvienas jų turi savo reikšmę. Todel praeitis nėra, kaip kartais atrodo, miręs dalykas, bet, priešingai, dažnai esti naujos gyvybės kūrėjas. Praeities, dabarties ir ateities sąryšį savo poezijoje yra labai gražiai išreiškęs Maironis. Mąstydamas apie Vilnių, jis yra prabilęs: "Čia ne tik tavo praeitis, čia tavo irgi ateitis, čia kova vedama už buvį".

Lygiai taip ir Vasario 16 diena yra ne tik praeitis. Ji sykiu yra ir ateitis ir Lietuvos tautos kovos už buvį simbolis.

Tautai vis reikėjo kovoti

Vasario 16-tos džiaugsmas Lietuviai tautai niekuomet nėra buvęs be liudėsio šešėlio. Džiaugdamiesi Lietuvos laisve, mes ištiesą metų eilę liudėdavome del nelaimingo Vilniaus ir Rytų Lietuvos likimo, del Mazosios Lietuvos nesugrįžimo į Lietuvą ir del kitų neišsprendusių Lietuvos tautos troškimų.

Bet su pirmąja bolševikų okupacija 1940 metais, Vasario 16 diena virto tik liudniu laimingos praeities prisiminimu. Nes bolševikų užpludimu ne tik paskiro Lietuvos tautos dalyss tapo atskirtos nuo tautos branduolio, bet visa Lietuvos tauta pasmerkta mirčiai. Ir štai, per penkerius slegiančius metus tas mirties pavojus ne tik neišnyko bet dar padidėjo. Šito akivaizdoje, ir pati Vasario 16 d. virto daugiau liudėsio, o ne džiaugsmo diena.

Todel pirmoji mūsų parėiga Vasario 16 d. yra prisiminti visus tuos kurie vien delto kad jie buvo Lietuviai, mirė kankinių ir karžygių mirtimis. Jų mirtys betgi uždėjo mums parėigą kovoti už Lietuvos tautos gyvybę ir įjieskoti jų žudikų teisingo nubaudimo. Ir neišgirstas bus jų nekaltai pralieto kraujo šauksmas kol Lietuvos tautos žudikai — naziai ir bolševikai — nebus nubauti kaip karo nusikaltėliai.

Bolševikai — galvažudžiai
Faktas kad bolševikai šiadien yra Amerikos ir Anglijos sąjungininkai dar nenuplauna jų kruvinių žudynių dėmės, ir bolševikų nusikaltimų užmiršimas jų sąjungininkams ne tik nesuteikia garbės, o dar uždėda gėdos antspaudą.

Bet jeigu Angliams ir Amerikiečiams nėra kaip pasiteisinti kad jie susidėjo su žmogžudžiais ir užmerkė akis kai jų sąjungininkai-banditai žudė milijonus nekaltų gyventojų, pradedant kukliais ir baigiant šimtamečiais seniais, tai Lietuviškojo kraujo palikuonims bent koks pasyvumas bolševikų atžvilgiu yra didžiausia šventvagystė.

Zinoma, tie kurie jau yra

Lietuvos Laisvės Stovyla
Karo Muzejiaus Sode Kaune,
buvus Nepriklausomybės
laikais.

praradę ryšį su savo tėvyne, kuri šiadien barbariškiausiu budu yra bolševikų niekojama, tie gali nebejausti tos nepataisomos skriaudos kurią bolševikai yra jų senajai tėvynei padarę. Galima tat suprasti kad daugelis tokių, bendro upo pagauti, vaizduojasi kad nugalėjus Vokiečius visoms pavergtoms tautoms išaus laisvės valanda. Gal ne tiek tai vaizduojasi kiek nori kad tas baisusis karas greičiau pasibaigtų ir kareiviai namo sugrįžtų.

Bolševikų išlikimas — Lietuvos tautai pražutis

Tie betgi kurie tebenujaučia savo Lietuvišką kilmę, turi žinoti kad karo pasibaigimas vien Vokiečių sunaikinimu reiškia visos Lietuvos tautos išžudymą. Ir nėra jiems pasiteisinimo kad jie šito nesuprato, nenumatė ar netikėjo bolševikų budeliškumu.

Kiekvienas Lietuvos turi žinoti kad bolševikų išlikimas šio karo pasekmėje reiškia amžiną jos gimtosios žemės žuvimą, jo tėvų, brolių, seserų ir kitų artimųjų negailestingą išžudymą. Todel net šurpas ima paskaičius kai kurių Lietuvos laikraščių džiugaujančias antraštes kad, girdi, bolševikai muša nazius, veja Berlino kryptimi, ir taip toliau.

Nei vienas doras žmogus, tiesą pasakius, neturėtų džiaugtis bolševikų laimėjimais, nes jų laimėjimai yra šlykščiausių galvažudžių laimėjimai. Bet Lietuviai džiaugtis kad bolševikai laimi yra tolygu džiaugsmui kad jų tėvų budeliai laimi.

Priešingai, jei Anglai ir Amerikiečiai muša Vokiečius, džiaugsmas yra visai suprantamas, nes tai reiškia gero pergale prieš pikta. Bet bolševikų pergale visuomet yra pikto pergale ir iš to džiaugtis yra netgi nemoralu.

Tat bent Vasario 16-tos

proga, prisimindami mūsų nelaimingus mirusius, įsiamoninkime į bolševikų laimėjimų reikšmę: jų laimėjimai yra Lietuvos tautos budelių laimėjimai, ir kiekvienas jų laimėjimas yra tarytum peilio suvarymas į nelaimingos mūsų tėvynės kuną.

Tat nebukime menkadvasiai, ir iš tuščio noro pasirodyti kad einame su srove nedžiugaukime kai Lietuvos tautos budelis į Lietuvą suvaro peilį.

Supraskime: laimėjimai didina bolševikų svorį, o ko didesnis jų svoris tuo neskrupulingiau jie žudys pavergtas tautas, taip kad teisingos rustybės valandai atėjus ne tik bus sunkiau bolševikus sunaikinti, bet ir jiems parengta bausmė jau gali būti paveluota — pavergtos tautos išžudytos.

Šalinkime vieningumo trukdytojus

Vasario 16 diena taip pat yra labai tinkamas metas mūsų pačių tarpusavio santikiams peržiūrėti.

Pernai Vasario 16 dieną Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paskelbė atsisaukimą į Lietuvą tautą ir paskelbė tam tikrus principus kuriais jis, kaip vienintelis suvereninės Lietuvos tautos valios reiškęjas, pagrindė kovą del Lietuvos laisvės. Ta deklaracija, kaip ir eilė kitų kovojančios Lietuvos pareiškimų, tilpo kuone kiekviename Amerikos Lietuvos laikraštyje.

Bet užuot į tą gyvą Lietuvos tautos balsą įsigilinę ir kiekvieną jo posmą įsidėję į širdį, mes jį užmiršome ir vėl atkrito me į savo seną pigių ginčų gyvenimą. Taip ir du pagrindiniai kovojančios Lietuvos pageidavimai — kad mes gerbtume buvusią Lietuvos teisingą santvarką ir kad mes butume vieningiliko neišgirsti. Netiko jie, mat, kai kurių neva veikėjų asmeniniams ar partiniams siekimams.

Dabar, metams praslinkus, su kartėliu širdyje turime prisipažinti kad vidinės konsolidacijos prasme likome kuone toje pat vietoje kaip ir prieš metus. Ir del šito negali pasiteisinti didelė Amerikos Lietuvos visuomenės dalis. Ji žino kas yra tie vieningumo trukdytojai, ir nežiurint į tai, leidžiasi jų už nosies vedžiojami.

Tat metams nuo tos deklaracijos praslinkus, vėl kiekvienam mūsų labai pravartų į ją įsigilinti ir padėjus ant krutinės ranką savęs paklausti ar mes atlikome savo pareigą Lietuvai. Ir jei neatlikome, ligšiol, atlikime ją bent dabar.

Netolima ateitis duoda geriausios progos kiekvienam Lietuvui parodyti savo tautinį susipratimą ir savo ištikimybę Lietuvai, prisidedant prie Kovo 23, 24 dd. Washingtono šaukiamo Lietuvos suvažiavimo.

Išgirskime, tat, kovojan-

Amerikos Lietuvių Misija

Amerikos Sostinėje **Washington, D. C.**

Dvi dienas: Kovo-March 23 - 24, 1945

HOTEL STATLER

LIETUVOS LIKIMAS DIDŽIAUSIAME PAVOJUJE — DABAR LAIKAS JIEŠKOTI JAI UŽTARIMO TEN KUR MES BUSIM IŠGIRSTI!

Lietuvos bylai atsidurus kritiškiausioje buklėje, Amerikos Lietuviams lieka gal but paskutinė proga ištiesti pagalbos ranką savo nelaimingai tautai. Kiekvieno Lietuvos šventa pareiga ginti Lietuvos teises į Laisvę ir Nepriklausomybę.

Kur mes Lietuvos kilmės Amerikiečiai galime įjieskoti pagalbos savo tėvų kraštui jeigu ne Suvienytų Valstijų sostinėje Washingtono? Todel Kovo 23-24, šių metų, **Amerikos Lietuvių Misija** Washingtono imsis paskutinių priemonių žustančiai Lietuvos tautai gelbėti.

KAS YRA AMERIKOS LIETUVIŲ MISIJA

Amerikos Lietuvių Misija susidarys iš Amerikos Lietuvių Vykdomojo Komiteto ir visų geros valios Lietuvos kurie Kovo 23-24 bus Washingtono. Šią Misiją rengia Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautininkų Centras, American Friends of Lithuania ir kitos organizacijos.

Kvečiama į talką SLA., TMD., LRKSA., BALF., Amerikos Lietuvių Taryba ir kitos patriotinės Lietuvos organizacijos.

NUMATYTI DARBAI

1. Formalus įteikimas Peticijų, dalyvaujant Lietuvos Kareivių Motinoms. Šiose Peticijose Prezidentas Roosevelt prašomas užstoti Lietuvos Nepriklausomybės bylą. Tai bus istorinis įvykis, kuriuo negali nesidomėti kiekvienas gyvas Lietuvos kraujo žmogus.

2. Kovo 23, penktadienio vakare, Presidential Ballroom, Hotel Statler, Washingtono, įvyks Amerikos Lietuvių Misijos organizuojama Kongresinė Vakariene, kurioje dalyvaus Kongresmanai, Senatoriai ir kiti atsakingi valdžios pareigūnai. Ta proga šioms valdžios atstovams bus vaizdžiai nušviesta Lietuvos Nepriklausomybės byla; bus parodyta specialiai pagaminta filma, vaizduojanti Lietuvos Respublikos laisvo laikotarpio pažangą, ir įteikta naujai spausdinama knyga apie Lietuvą (Angliška kalba, "Kaip Jie Mus Sušaudė").

3. Kovo 24, šeštadienio rytą, 10 val., tame pačiame Hotel Statler įvyks svarbus Amerikos Lietuvių Misijos posėdis.

KAS DALYVAUS

Vakarieneje ir posėdžiuose dalyvaus daug Lietuvos iš Washingtono ir kitų aplinkinių miestų ir valdžios atstovai Washingtono, — dalyvaus visi tie kuriems nuoširdžiai rupi Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės teisių gynimas.

PASTABA: Jeigu jums tuo metu teks būti Washingtono, esat kviečiami dalyvauti šioje istorinėje Misijoje. Vakarienes bilietai po \$5.00. Prašome kreiptis į Bilietų Komisiją: A. S. Trečiokas, 314 Walnut street, Newark 5, N. J.

KODEL IR KAIP REMTI AMERIKOS LIETUVIŲ MISIJĄ

Šį istorinį Amerikos Lietuvių Misijos žygį privalo remti kiekvienas Lietuvos kuris nuoširdžiai trokšta matyti savo senąjį tėvų kraštą vėl nepriklausomą ir laimingą. Lietuvos tauta nebus laiminga jeigu ji šio karo audrai praūžus neatgaus savo laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvos tauta turi teisę buti laisva ir nepriklausoma nemažiau negu visos kitos tautos. Lietuvos Nepriklausomybės teisių apgynimas reikalingas įvedimui pasaulyje pastovios taikos.

Turint mintyje pasunkėjusias transportacijos sąlygas mes suprantame kad šiuo karo metu nepatogu važinėti kaip pirma, betgi tie kurie nebus tuo metu Washingtono ir negalės šioje istorinėje Misijoje dalyvauti, vis delto privalo prisidėti tiek moraliniai tiek finansiniai. O kad ši Misija būtų sėkminga jai reikalinga visų geros valios Lietuvos moralinė ir materialinė talka.

Ivykdymui viršminėtų darbų Washingtono susidarys didelės išlaidos, todel gavę šį prašymą neatidėliodami siųskit savo auką. Prašoma aukoti pavieniai ir draugijos, kuopos ir visi kas kiek gali. Aukos bus panaudotos Amerikos Lietuvių Misijos darbų ivykdymui.

Aukokit Lietuvos vadavimo reikalams savo vienos dienos uždarbį. Del to jūsų reikalai nenukentės, o Lietuvai jos kovoje del laisvės ir nepriklausomybės bus didelė pagalba.

Savo auką siųskit, čia pridėtu voku ir kuponu, Lietuvos Misijos posėdžiui:

AMERICAN LITHUANIAN MISSION Hotel Statler Washington, D. C.

Naudokites paskutine proga pagelbėti žustančiai Lietuvos tautai.

Visais reikalais rašykite:

Executive Committee, P. J. Zuris, Sec'y
1434 Clarence Avenue,
Lakewood 7, Ohio.

RENGIMO KOMISIJA:

Antanas A. Olis,
Pijus J. Ziuris,
Juozas Tysliava,
Kazys S. Karpis,
Juozas Sagys.

AMERIKA ĮVELTA, ŽMONES SUMAIŠYTI

Stalinui užgriabinėjant vieną valstybę po kitos Rytų Europoje, ir komunistams varant atkaklią propagandą Amerikoje, tu šalių okupavimas ir pavergimas vadinama "išlaisvinimu".

Stalinai, kuris buvo Hitlerio

šios Lietuvos balsą ir supratę jį, meskime į tą kovą kiekvienas savo dalį.

Remkime tą suvažiavimą, tuo parodysim kad tautiškės šauksmas mūsų širdyje rado atgarsio.

Julius Smetona.

kruvinių žudysčių ir grobimų draugas, gražiai apvalytas nuo to kriminališko prasižengimo, ir visi kas ką prieš Stalino grobioniškus žygius sako, terliojami "fašistais".

Stalinui užgriabinėjant vieną valstybę po kitos, sumaišyti Amerikos žmonės, ir viską prasko Amerikos užsienio politika, nežino ko griebtis. Vieni sako, kalbant apie rytų Europos tautų pavergimą ir žudymą, "tai kas tokio?" Kiti gal pasakys, "ką mes galime tu atveju daryti?" Dar kiti sako: "Jei Roosevelt protestuos ir Stalinai pasakys jam neikiši savo nosies į ne savo reikalus, ką mes galim daryti? Susidėti su naziais? Ištraukti savo kariuomenes iš Europos?"

Tai tau ir turim, pastebi rašytojas Sokolsky. Mes patys savo įvarėm į poziciją kur negalim turėti balso ir likom bejėgiai ir politikoje bereikšmiai.

Negalima net įtikėti kad mes taip žemai nusmukom pasaulinėje politikoje.

Net tie Amerikiečiai kurie sako nepaiso kas ištiks su Lenkija bi tik mes laimėsime pergalę ant Hitlerio, turi suprasti kad tokios rūšies pergalė, perleidimas užkariautų šalių iš Hitlerio Stalinui, vietoj jų išlaisvinimo, tik prailgins karą, įves pilietinius karus ir revoliucijas ir nebus galima taikiai išspręsti pasaulinių problemų.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

MOTERYS DIRBS IR PO KARO

Dabar dirba daugybė moterų kurios prisidėjo prie karo pastangų pastumėjimo. Milijonai jų grįs į namus kaip tik karas pasibaigus.

Pastaromis dienomis praves-ti Gallup bandomi balsavimai betgi parodo kad karui pasibaigus bent 11 milijonų Amerikos merginų ir moterų stengsis ir toliau dirbti už algas. Tas sudaro beveik tą patį skaičių ką dirbo 1940 metais, prieš Amerikos įstojimą į karą.

•MOTERYS sakoma turi du-syk stipresnį jalytėjimo pajau-timą ir ir geresnį girdėjimą negu vyrai.

Kaip Lietuviai Vežė Peticijas Prezidentui Harding 1921 m.

ISTORIŠKAS PROTOKOLAS AMERIKIEČIŲ DARBUOTĖS UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

(Iš šio protokolo, aprašančio Amerikos Lietuvių Suvažiavimą Washingtono Gegužės 30 ir 31 dd., 1921 metais, skaitytojas pamatys kaip ir kurie Lietuviai dirbo už Lietuvos nepriklausomybę ano karo metu ir kas buvo darbo trukdytojai, kurie pirmoje vietoje statė tik savo partinius reikalus. Palyginkit šią aprašymą su dabartinėmis mūsų pastangomis surinkti Milijoną parašų nuvežimui Prezidentui Rooseveltui, kaip tada Lietuviai vežė Prezidentui Hardingui, tėmykit kas dalyvavo tame suvažiavime, ir tt.)

Amerikos Lietuvių Suvažiavimas Washington, D. C. PROTOKOLAS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

PIRMO POSĖDŽIO EIGA

Suvažiavimo prezidiumas ir Komisijos

Nutarta nominuoti ir rinkti Suvažiavimo vedėjus viešu balsavimu.

Balsavimo pasekmės buvo sekančios:

Stasys Gegužis, iš Mahanoy City, Pa., 81 balsas.

Adv. J. P. Uvick, iš Omaha, Nebr., 18 balsų.

J. J. Hertmanavičius, iš Chicago, Ill., 7 balsai.

S. Gegužis liko pirmsėdžiu, o Adv. J. P. Uvick pagelbininku.

Balsavimų ant sekretoriaus pasekmės buvo sekančios:

J. J. Hertmanavičius, 32 balsai,

Adv. F. J. Bagočius, iš So. Boston, Mass., 62 balsai,

J. A. Mickelūnas, iš Chicago, 19 balsų.

Suvažiavimo sekretorium liko Adv. Bagočius, 1-mas pagelbininkas J. J. Hertmanavičius, 2-ras sekr. pagelbininkas J. A. Mickelūnas.

Nutarta rinkti rezoliucijų komisiją iš 5 narių. Rezoliucijų komisija diduma balsų išrinkta sekanči:

J. O. Širvydas, iš Brooklyn, N. Y., Adv. J. S. Lopatto, iš Wilkes-Barre, Pa.; J. W. Liutkauskas, iš New Yorko; Dr. E. G. Klimas, iš Philadelphia; Jos. J. Elias, iš Chicagos.

Suvažiavimo maršalkomis išrinkti: Pranas Ginkus, iš Baltimore, Jonas Viskontas, iš Chicagos.

Iš presos komisiją išrinkti sekanči: Dr. A. P. Dambrauskas, iš Philadelphia; Dr. J. J. Bielskis, iš New Yorko, Dr. A. Bacevičius, iš Elizabeth, N. J.

Visi Suvažiavimo išrinkti aukščiau minėti viršininkai užtvirtinti aklamacijos būdu.

Pirmas posėdis uždarytas 6 v. v., nutarus susirinkti i antrą posėdį 8 v. t. patį vakarą.

ANTRAS POSĖDIS

Tautos reikalas virš partijų ir asmeninių ambicijų

Naujai išrinktas prezidiumas užėmė savo vietas 8 v. v. ir pirm. Gegužis atidarė antrą posėdį.

Delegatams pareikalavus, pašauktas Adv. F. J. Bagočius prakalbėti i Suvažiavimą. Pabrėždamas Suvažiavimo svarbumą, jis nurodė kad yra delegatų grupės kurios kalbasi tarp savęs, "laikykimės ir nepasiduokime" kitiems delegatams ar grupėms, taip pat yra ir tokių kurie kalbina vieni kitus "nors dabar užmiršime savo partiviškumus". Tie kurie žada "laikytis ir nepasiduoti" stato savo ypatingus arba savo partijos reikalus ir ambicijas aukščiau visko, o tie kurie geidžia "užmiršti savo partiviškumus" dar nėra visiškai suaugę politiškai ir nusistatę savo pažvalgose. Pasekmingam šio Suvažiavimo veikimui ir Lietuvos naudai, kurios delei Suvažiavimas šauktas, negerai yra "laikytis ir nepasiduoti", o "partiviškumų" ne tik kad

nerieikia išsižadėti, bet būtų labai negeistina kad vieni ar kiti išsižadėtų. Reikia tik Lietuvos ir visos tautos ateitį ir gerovę statyti aukščiau savo ir savo partijų ambicijų, o savo veikimo pasekmėmis galėsime pasidžiaugti patys ir visa tauta.

Raportas apie Milijoną parašų ant Peticijos

Dr. J. J. Bielskis referuoja apie peticiją su milijonu parašų, kuri bus Suv. Valstijų valdžiai įteikta, reikalaujant Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Nurodo svarbą to darbo ir pabrėžia kad paskalai buk peticijos ir parašai išmėtyti ir "žiurkėms palikti" yra netiesia, bet kad visi minėti parašai surinkti, suskaityti ir į virš 140 knygų susiuti. Jis taipgi nurodo procedūrą kaip delegatai turės tas knygas į Baltąjį Namą nunešti ir prezidentui įteikti.

Čionai Kun. Bučys protestuoja kad tie parašai yra pasėję ir todėl negeri, be vertės, ir net kompromituojantys mūsų reikalus. Atsako pil. M. J. Vinikas, nurodymas kad parašų rinkimas buvo surištas su daugeliu įvairių sunkumų, kad tie parašų rinkime dalyvavo visos mūsų partijos ir organizacijos, išskiriant kraštutinių kairiųjų, ir kad tie parašai nėra pasėję, nes paskutinieji tikrai šiądien dar priduoti, papildant visą milijoną.

Raportas priimtas ir visas darbas, kaip parašų rinkėjų taip ir Atstovybės personalo, kuris juos tvarkė, tapo užgirtas.

Kaip Peticija bus įteikta

Pil. M. J. Vinikas referuoja apie nustatytą tvarką peticijos ir parašų prezidentui įteikimo. Pas Prezidentą audien-cijoj galės dalyvauti tik delegacija iš 20 patų. Iš tų trys bus garsūs Amerikos veikėjai: Kongresmonas Walter Chandler iš New Yorko, Teisėjas Aaron J. Levy iš New Yorko, kuris yra taipgi pirmininku didžiausios pasaulyje žydų organizacijos, Brith Abraham, ir Senatorius Wm. J. King. Lietuvių delegacijoj galės būti 6, Latvių 5 ir Estų 4.

Kun. Bučys užklaušė referento ir susirinkime buvusio Lietuvos Atstovo ar tokia ben-

Kapai Burmoje

Amerikos kariai žuvę susirėmimo su Japonais prie Tonkva, Burmoje, palaidoti jų kapinėms paskirtame plote, netoliese Burbiečių šventnamio.

dra akcija Lietuvii su Latviais ir Estais nebus priimta už Amerikos Lietuvių pastangą tų trijų valstybių ateitį ir likimą risti į kruvą. Toks žingsnis nuo Amerikos Lietuvių gali būti ne tik nereikalingas bet gal ir perdrąsus, nes tokius dalykus gali nutarti tik tai Lietuvos Valdžia, todėl be tam tikros Lietuvos Valdžios instrukcijos Lietuvos Atstovybei Amerikoje dalyvavimas sykiu su Latviais ir Estais yra negalimas. Jei mes sykiu dalyvausime, — Kun. Bučys tęsė, — tai tikrai tuo supratimu kad "mes sekame Lietuvos Atstovą kur jis mums veda, ir už visą akciją atsakomybę priimti turi jis".

I tai atsakė Lietuvos Atstovas kad tokia bendra delegacija pas Suv. Valstijų prezidentą nereikia jokio šių valstybių arba jų reikalų subendrinimo, nes delegacijos tų trijų tautų paduos savo peticijas atskirai ir perstitys savo reikalus atskirai. Bendrai šiame reikale dabar yra veikama todėl kad Suv. Valstijų valdžia svarsto visų tų trijų Baltijos Valstybių klausimą sykiu, o kadangi Latvija ir Estonija yra viso pasaulio valstybių (apart Suv. Valstijų) pripažintose "de jure", tai ir Suv. Valstijų valdžia tokio pripažinimo ilgai neatidėlios, todėl ir Lietuvii bendras žygiavimas su Latviais ir Estais pripažinimo klausime gali Lietuvai tik ant naudos išeiti. "De jure" pripažinimas be abejo bus suteiktas visoms trimis valstybėms sykiu, todėl bendrai šiame reikale veikdami mes niekame savo tautos suvereniteto arba Lietuvos valdžios autoriteto nežeminame ir nesumažiname.

Delegacijos Peticijai ir Parašams įteikti rinkimas

Prieita prie delegacijos rinkimo. Visapusiškai buvo apsvaistytas tokios delegacijos pasistatys ir vienbalsiai išrinkti sekančieji:

Jos. J. Elijošius, iš Chicago, J. J. Hertmanavičius, iš Chicago,

Antanas Ivaškevičius, iš So. Boston, Mass.,

Jonas Skritulskis, iš New Britain, Conn.

Dr. E. G. Klimas, iš Philadelphia,

Kun. J. J. Jakaitis, iš Worcester, Mass.

Dr. Klimas pačios delegacijos buvo paskirtas kaip kalbėtojas delegacijos vardu.

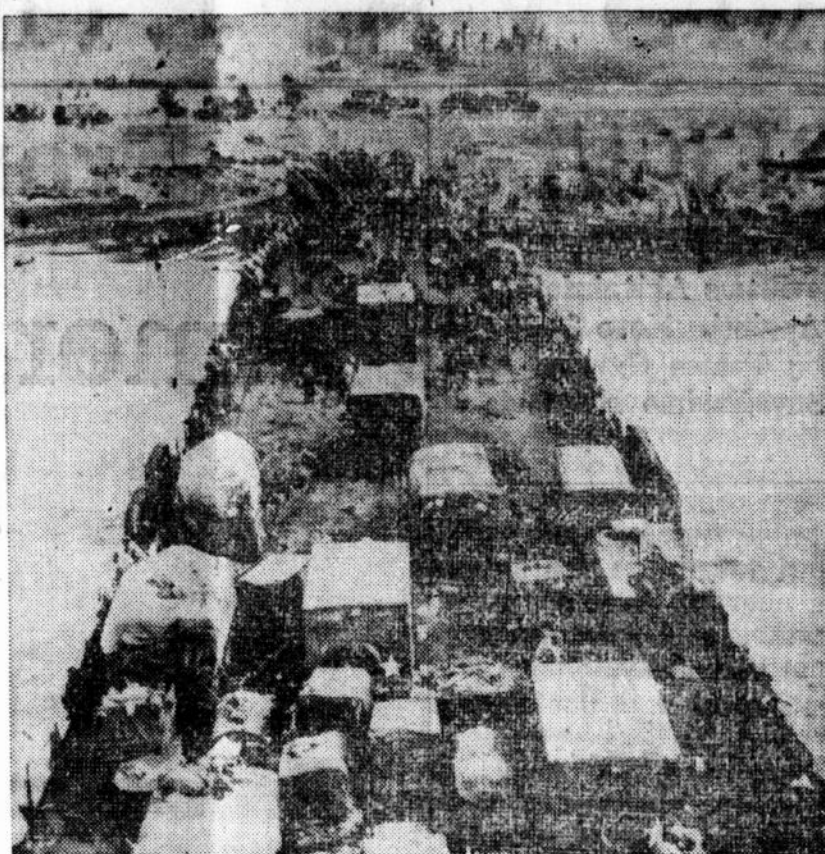
Visiems delegatams patarta susirinkti 10 val. ryte ir sykiu, tvarkioj formacijoj, eiti į Baltąjį Namą, kursai tik keli šimtai pėdų nuo vietos kurioje Suvažiavimas buvo laikomas. Priešakyje, Amerikos ir Lietuvos vėliavomis išpuostame automobilyje bus vežama peticija su milijonu parašų, kurie, nukeliaus į vietą, delegatai išims, kiekvienas po knygą, ir nuneš į prezidento rūmus.

Posėdis uždarytas 11:15 vakare, nutarta susirinkti rytą 9:30 val.

(Bus daugiau)

•MEDŽIUOSE laipiojančios varlės turi ant savo kojų apvalius padus, kurie turi tam tikrą limpančią šlapumą, taip kad jos gali lengvai ir medžius lipti.

Karo Reikmenys Luzon Salos Užėmėjams

Štai kaip pristatoma kareiviams reikmenys į užimamą Luzon salą, kur Amerikiečiai sugrįžo. Privežimas buvo Japonų bombarduojamas. Dabar Japonai išblaškyti ir Amerikos šeštoji armija paėmė salą sostinę Manila.

UMANSKIS BUVO STALINO SVARBUS AGENTAS

JIS RUOŠE REVOLIUCIJAS PIETŲ AMERIKOJE

Sausio pabaigoje Meksikoje lėktuvo nelaimėje žuvęs Sovietų ambasadorius Umanskis buvo Stalino ištikimas pasaulinės suirutės kurėjas agentas, ne taip sau diplomatinis atstovas. Pastarų dienų įvykiai karo laukuose, kaip rašo Upton Close, užtemdė Umanskio mirties įvykį. Upton Close iškėlė aiškų faktus apie Umanskį sekančiais:

Iš Washingtono, Umanskis buvo perkeltas į Meksiką, kur jo ambasados štabas išsidėjo iki virš 300 asmenų.

Latiniškos Amerikos radikalų darbininkų konfederacijos pirmininkas Taledano buvo beveik Umanskio ambasados gyventojas. Jo ambasada tapo palyginamai antra svarbiausia vieta po Meksikos prezidento rūmų.

Pietų Amerikos šalyse kaimyniškose Meksikai ir toliau į pietus, prasidėjo revoliuciniai perversmai, kurie paprastai užsibaigė su atsteigimu diplomatinį santykių su Maskva. Visais tais atvejais Umanskis budavo paskiriamas ministrų toms naujoms valdžioms mažesnėse šalyse, ir tarnavo ambasadorium Meksikoje.

Dar jaunesnis už jį žmogus Washingtono Sovietų ambasadoje, Andrei Gromyko, turėjo pildyti Umanskio įsakymus.

Tuo būdu Washingtonas liko antraeilu prieš Meksikos sostinę kiek tai lietėsi Maskva. Bet Washingtonas šiądien ir yra mažareikšmis kiek tai liečia tarptautinę diplomatiją.

Paruošė įsiveržimą į Demokratų partiją

Kokią Umanskis tikrumoje vietą užėmė komunistų planuose paaiškėjo iš užrašų Meksikos komunistų partijos kongreso atsiųstusio Meksikoje pernai Gegužės 18 d. ambasadoriaus Umanskio globoje.

Ten dalyvavo visi svarbiausi komunistų vadai Amerikos kontinente, ir baigėsi slapto posėdžiu, kurio užrašus pačiu po vienas Meksikos žurnalas ir iškėlė aiškėn. Tame slaptoje protokole nužymėta kurias respublikas Pietų Amerikoje komunistai pasiryžo užvaldyti, užimant jas per rinkimus arba revoliucijos keliu. Užrašuose paminėta net kad šis komunistų užsibūrimas gaus pakankamai paramos iš mūsų Valstybės Departamento, užtikrinimui laimėjimo.

Tie užrašai taipgi įsako Suvienytų Valstijų komunistams briausis į valdančią politiška partiją ir dirbti per ją.

Iš Meksikos atskrido į New Yorką keli komunistų delegatai, keturios dienos vėliau ši grupė susirinko New Yorke. Komunistų partijos vardas pakeista į Komunistų Sąjungą, ir padarytas dalimi Rooseveltą rinkimų vajuas.

ISTEIGTA U. S. KARO NUSIKALTIMŲ KOMISIJA

U. S. armijos Teisėjo Advokato Generolo ofisas įsteigė savo Karo Kaltininkų komisiją, rinkimui faktų prieš Vokiečius ir Japonus karo kriminalistus.

Jos tikslas bus pasiruošti nubausti tokius karo nusizengimus kaip suėdymas Amerikiečių nelaisvių pastaru laikų, ir Japonų kurie žudė paimitus Amerikos belaisvius.

To naujo ofiso įsteigimas parodo kad Amerikos vyriausybė ruošiasi apsidirbti su karo kriminalistais savu būdu jei nebutų galima tuo klausimu susitarti su kitais sąjungininkais.

Tos įstaigos vadas bus Brig. Gen. M. Weir, ir ten taip pat priskirtas Pulk. Melvin Purvis, tas FBI agentas kuris keletą metų atgal Chicagoj sugavo žmogžudį John Dillinger, tų laikų visuomenės prieša No. 1.

Ar Pulkininkas Purvis yra Lietuvių kilmės niekas iki šiol nepajegė patirti. Jis gimęs pietinėse valstijose, rėdos Karolinose.

Teisingumo vardan, geistina būtų kad Amerikos vyriausybė neužmirštų vieno didžiausio šių dienų kriminalisto — Stalino, kuris, kaip karo kaltininkas su Hitleriu stovi greta, o kaip dabartinis nekaltų žmonių žudytojas ir tautų naikintojas užėmė Hitlerio vietą ir liko Viso Pasaulio Priešas No. 1.

•Iš 32,941,570 telefonų pasaulyje, 53. nuosimčiai randa si Suv. Valstijose.

SKAITYTOJŲ DOVANOS IR PARAMA DIRVAI

Vėl Eilė Dirviečių kurie Parėmė Dirvą

Visi Dirvos prenumeratoriai turi privilegiją atnaujinti Dirvą už \$2.00 ir 1945 metams—Dirvos kaina nepakelta, nežiurint karo meto visko pabrangimo.

Kurie skaitytojai prijaucia savo laikraščiu tie savu noru pridėda dolari, kiti net ir daugiau, Dirvai paremti. Tik tai tuos čia ir pažymime kurie prisideda su savo širdinga parama, negalime sutalpinti vardų tų kurie atnaujina prisiusdami mokesčius po \$2.00.

Štai vėl visa eilė gerų Dirvos prietelių kurie prisidėjo su parama:

Viena Clevelandietė, gera Dirvos rėmėja, mokėjo už 1945 metus prenumeratoras \$5.00.

Antanas Smigel, vietinis, mokėjo \$3.00.

P. W. Urban, vietinis, mokėjo \$3.00.

Jonas Zorskis, Clevelande, mokėjo \$3.00.

P. Lapinskas, Clevelande, mokėjo \$3.00.

Alb. Stankunas, Clevelande, mokėjo \$2.50.

Mary Karpies, Bedford, Ohio, mokėjo \$3.00.

P. Balanda, Chicago, mokėjo \$3.00.

Nellie Winslow, Springfield, Mass., mokėjo \$3.00.

Anna Suskitis, Springfield, O., mokėjo \$3.00.

Barbara Dvilaitė, Chicago, Ill., mokėjo \$5.00.

J. Urban, Philadelphia, Pa., išsirašė naujai Dirvą.

Z. Jankauskas, Philadelphia, Pa., mokėjo \$3.00.

Juozas Juozaitis, Runnymede, Kanada, mokėjo \$3.00.

S. Narusevičius, New Britain, Conn., mokėjo \$3.00.

John Walaitis, Detroit, Mich., mokėjo \$3.00.

Frank Norkus, Wellsburg, W. Va., mokėjo \$3.00.

Joe Rimšelis, Scarboro Jctn., Kanada, mokėjo \$4.00.

John I. Zwinak, Waterbury, Conn., išsirašė Dirvą naujai per Joną Tareilą.

Just. Balciunas, Detroit, Mich., mokėjo už 2 metus \$5.00.

George Skuczias, Reading, Pa., mokėjo \$3.00.

Anna Young, Pittsburgh, Pa., mokėjo \$3.00.

J. Kripas, Ann Arbor, Mich., už du metus \$5.00.

Ona Paznokienė, Waterbury, Conn., naujai išsirašė Dirvą (per J. Žemantauską).

J. Kavaliauskas, Akron, Ohio, mokėjo \$3.00.

B. ir V. Matusevičiai, Brunswick, Ohio, mokėjo \$3.00.

Mrs. Ellen Kass, Detroit, Mich. (užrašė V. Motuzienė).

Petras Banionis, Detroit, Mich. (užrašė V. Markuzas).

Alex Lutz, Dayton, Ohio. (užrašė J. A. Urbonas).

J. Strzegausky, Akron, Ohio, mokėjo \$3.00.

Stanley Lukassus, Lakewood, Ohio, prisuntė dar \$2 Dirvai dovanų prie anksčiau mokėtos prenumeratoras.

REMKIT DIRVĄ!

Pinigus siųskit laiškuose paduodant aiškiai savo pilną adresą. Vartokit Dirvos prisius tus jums gatavai užadresuotuos vokus. Siųskit:

DIRVA

6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

GAUKIT SAU 1945 KALENDORIŲ

Kurie šiuo tarpu užsimokės savo prenumeratą už 1945 metus dar spės gauti sau puikų, didelį Dirvos Kalendorių dovaną.

Pridėkit 10c prie money orderio arba pašto ženklais kalendoriaus persiuntimui apmokėti.

Pažymėkit kokio kalendoriaus norit: gamtos vaizdų, religiška, Lietuviška ar Amerikoniška.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiusiti jį, nerasykite: "Negavau pereinamo numerio", bet pažymėkit: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitu laiku bus jums pažiusta tas tikras numeris kurio negavot.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", kōmp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų i mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiuskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jusų prenumeratora už Dirvą baigiasi, paimkit pas jus esamą Dirvos voką ir atnaujinimo kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir įrašę savo pilną adresą, išsiųskit, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

NEUŽMIRŠKIT 3c

Siųsdami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agenturai kokius paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklelį atsiminti Tas butina

Dirva metams vis \$2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už \$2.00 visam metui tiems kurie atnaujina savo prenumeratą nevēluodami, kaip tik pasibaigia, ir tiems kurie dabar naujai užsirašo. Del karo meto visko pabrangimo, laikraščio leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi buti jums prieinama kaina. Ap-sirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku.

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykite jiems Dirvą už \$2.00, arba pakalbinkit, lai patys užsirašo šį įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už \$2.00 visam metui.

(Įdėkit i laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit 2c)

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KAPRIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius)

Teisinga, bet Skaudi Lietuviams Pastaba

Chicago Daily Tribune sausio 26 redakciniam straipsnyje, "Refinements of Peace", straipsnio pradžioje šitaip sako (tas straipsnis pilnas tilpo pereiname nr. Angliškame skyriuje):

"Jeigu kada pakiltų klausimas atsteigimo rytinės Lenkijos ar Pabaltijo valstybių nepriklausomybės vienoje iš p. Roosevelt konferencijai arba naujoje tautų sąjungoje ar kitur kur, kaip dabar išrodo neiškils, Rusai turės aiškų atsakymą. Viskas ko jiems reikia tai tik paklausti: Kam tu tą nepriklausomybę duosi?"

Toliau laikraštis įrodinėja, rimtai, karčiais mums faktais, kaip iš visų sričių kur tik eina ir užima raudonoji armija, visi "anti-sovietiški asmenys ar nepritarianti jų politikai" buna išvežami, prašalinami, išgąsinti ar tai iškisus ar kasyklų stovyklas Sibire, ar i plytų dirbklas ir komunistinius ukius Kazakstane.

Taip bolševikai ir jų kruvinoji slapta policija NKVD naikina musų tautos likusius žmones, taip jie pasirodę užkirsti kelius atsteigimui Lietuvos ir kitų už užgrobtų šalių nepriklausomybę.

Kada tose šalyse neliks tikrųjų jų piliečių, — aičiu Amerikos slaptai, negudriai politikai ir davimui Stalinui apsimulinti, — kam Roosevelt galės sugrąžinti nepriklausomybę, nors 1940 metų Spalio 15 dieną Lietuvos delegacijai tą pažadėjo?!

Jisai ginklavo, rėmė, davė sutikimą bolševikams okupuoti milijonus rytų Europos žmonių, ir kada Stalinas tuos žmones naikina, Rooseveltas nieko nesako.

Netylėkime nors mes. Kel-

kime savo reikalavimus balsą — šaukime kad Amerika padėtų išgelbėti dar nepažudytus, nesušaudytus, ir kad privertų grąžinti žmones iš ištėrimo į jų tėvynes.

Kokią teisę turi Amerika su tuo žmonių skerdiku draugauti ir jį remti — remti musų darbą, musų pinigais, musų auksu, musų krauju, musų sūnų gyvasčių dėjimu, — kuris užgrobes musų senąją tėvynę jos žmones nusmerkė pražūčiai?

Tysliavos 10 Metų Vienybės Redagavimo

Šių metų Vienybės koncerte, kuris atsisbuvo Brooklyne Vasario 4, kartu buvo paminėta 10 metų Juozo Tysliavos Vienybės redagavimo sukaktuvės.

Juozas Tysliava yra vienas iš poros ar trijų Lietuviškų laikraščių redaktorių Amerikoje kurie paskutiniai atvyko pasitarnauti senajai gentkartei Lietuvių suvažiavusių čia per pastarus 75 metų.

Lietuvių senoji išeivija nyksta, ko laukia Lietuvių spauda Amerikoje mums žinoma.

Tysliavos, kaip ir kitų šių dienų Lietuviškų redaktorių darbuotė šiandien yra skirtinga nuo pirmųjų redaktorių kaip diena nuo nakties. Lietuvių išeivijos žydėjimo laikais, laikraščių redaktoriai buvo daugiausia tik samdyti laikraščio redagavimui iš Lietuvos atvykę inteligentai, kurie apie laikraščio biznį nenusimanė ir nenorėjo žinoti. Daugeliu atveju tai laikais buvo laikraščio leidėjo problemos su redaktoriais už laikraščio politiką ir jo turinį.

Šiandien veiki visi musų redaktoriai, su maža išimtimi, yra kokių nors būdu savo laikraščių savininkai.

Dabar laikraščio biznis kitaip vedamas, bet jau nėra tu jaunų, naujai atvykstančių ateivių kuriems laikraštis būtų reikalingas.

Ačiu senųjų ateivių supratimui reikalo savo spaudą palaikyti, šiandien laikraščiai gali dar būti leidžiami.

Gaila nesupratimo tų kurie dar galėtų paremti Lietuvišką spaudą, bet neremia.

Gyvenimas "Darbininkų Rojuje"

AMERIKIEČIŲ PATYRIMAI RUSIJOJE PEREITĄ VASARĄ

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Užsidega šviesos ir mes išeinam į salės prieangį (foyer) pamatyti kaip dalyviai naudojami tuo Europos papročiu pertraukose pasivaikščioti. Aš iš arti prisiziūriu į tuos žmones. Jų rubai menkai pritaikyti, prastai sukripti, nekuriu nors ir spalvingi, bet visi iš prastos medžiagos. Taip, žinau kad dabar karas. Britai taipgi yra apšiapę, bet gali pažinti kad jų dėvimi rubai savu laiku buvo tikrai geri, gi šitie niekad tokie nebuvo.

Šioje koncertų salėje vietos paprastai duodamos tikrai aukštesniems valdininkams ar atsižymėjusiems Stakhanoviniams darbininkams kurie gauna aukštas karo meto algas. Bet šie dalyviai negali susilyginti su dalyviais darbininkų susirinkimo mano pačiam mieste Emporia, Kansas, net pačios sunkiausios depresijos laikais. Musų mieste WPA šelpiamos šeimos būtų pirmiauėjusios ir teismo namų ir būtų suplėšusios jį pirm negu sutiktų pasirodyti viešojoje vietoje taip apšiapę kaip čia išrodė šita socialistinė Sovietų aristokratija.

Aš įsitėmijau kad ta minia taip pat prastai minta kaip prastai apsidengus. Raudonosios Armijos vyresnieji yra gana pilni, privalgę, bet per daug matėsi moterų išblykusių veidais, kas įrodė stoką vitaminių. Aš Rusus įsivaizdavau dideliais žmonėmis, bet šie vyrai ir moterys, savo 20 ir 30 metųose, buvo vaikai sunkiais Revoliucijos laikais, ir eilės metų nedamaitas matėsi jų prastame kaulų suaugime. Taigi mes trys vidutinio didumo Amerikiečiai pusę galvos aukštesni negu Raudonosios Armijos viršininkai.

Karininkų uniformos iš prastos medžiagos, bet jos pagražintos žėrinčiais raudonais epauletais ir išsiuotomis sidabro žvaigždėmis parodančiomis karininko laipnį. Vakarų Europos šalyse mažas tėra skirtumas karininko ir šiaip kareivio uniformoje, bet Sovietuose tuo atžvilgiu niekad nesusimaišys — aukštesnysis blizga už ketvirtadaliu mylios. Vakarų šalyse atsižymėjusieji laiko savo medalius savo komodų viršutiniame stalčiūje ir metalų vietoje dėvi spalvuotas juosteles prisitačius prie švarko. Sovietijos karininkų krutinės žvanga bronzos ir aukso medalių.

Čia militariški vyrai saliotuoja vienas kitą nuolatos ir iš visokių tolumų. Socialistinėje armijoje saliotavimas madoje labiau negu kurioje kitoje šalyje pasaulyje, ir atgaivinta senas carų laikų laipsnių skirtumas tarp karininkų ir kareivių.

Sovietų aukštesni karininkai važinėja "minkštuose" traukiniuose kambariuose, o paprasti kareiviai "kietuose".

Škanumynai ir šampanas

Musų šeimnininkai atitepmia mus nuo visos koncerto dalyvių minios ir nusiveda į nuošalinį kambarį, kur musų pagarbai teatro direktoriaus paruošta užkandis koncerto pertraukoje. Puošnus stalas paruoštas del apie 15 žmonių. Ties kiekviena vieta stovi stikluokai baltam vynui, ir raudonam vynui, ir plačios stiklinės šampanui ir prie to dar votkai stikluokai. Viduryje stalo pridėta visokių skanių užkandžių apie 20 lėkščių.

Seni patarnautojai prastais kaip maišais vakariniais siutais dalina mums kavą. Aš paėmu tiek kad Amerikoje būtų kelių dolerių vertės. Su juo duodama smulkus pyragaičiai ir didelis šmotas nesudyto sviesto.

Šis pradinis užkandis iš kavaro, nesudyto sviesto ir pyragaičių pasekamas užkandžių rukių ungurių ir dešrų, ir su tuo dvi dvi baltasis vynas. Mes patyrėm vėliau kad tokiu pat būdu pradėdama kiekvienas valgis — net pusryčiai — ką musų šeimnininkai mums davė bėgyje musų buvimo Sovietų Unijoje.

Mes sugryžom į savo ložą teatre, ir Kirilov galva mostelėjo į sceną. Tada užgesinta salės šviesos ir uždegta apatinės šviesos scenoje. Tik vėliau pripuolamai buvo paaiškinta kad jie laikė šią 5,000 nedavalgiusių žmonių minią per 10 minučių laiko iki aš baigiau antra šmotą šokoladinio torto ir baigiau gerti šampaną. Bet joks Rusas nemanė kad tai kas blogo. Ar mes ne garbingi Sovietų Unijos svečiai? Šie žmonės gali būti socialistai, bet jie taipgi yra Rusai. Kaip tokie, jie paveldėję net daugiau tradicijų iš Mongolų Imperatoriaus Džingis Khano negu galėjo įgyti iš Karolio Markso.

Dairydamasis po salę, maniau sau kur

jie deda senus žmones. Visi šie veidai buvo jauni; taipgi ir tie ką mačiau gatvėse šiandien po pietų. Kas atsitiko su Rusais kurie dabar turėtų būti 50 ar senesni? Ar jie susirgo ir išmirė per baisius badmečius po Revoliucijos? Ar jie buvo likviduoti vėliau per apvalymus? Ar jie tik tapo taip atmiešti skaitlingu Rusų gimimų skaičium kad tarp jaunųjų senų iširodo tik keletas? Dabar budamas Amerikoje, aš vis dar tebegalvoju apie tai.

Užsieniečiai gyvena suvaržytai

Užsieniečiai Maskvoje prisilaiko tik trijuose viešbučiuose, bet jie yra geriausi ką Maskva turi, išskyrus vieną, Moskvą, kuris buvo išstatytas po Revoliucijos ir laikomas tikrai aukštesni komunistų viršininkams bei raudonosios armijos karininkams.

Žodis apie Intourist. Tai valdžios įsteigta keliaivimų agentūra kuri savo žinioje turi visus reikalus ir žmogiškus patogumus beveik visų užsieniečių. Be tos agentūros negalima pasijudinti. Nes čia negalima užsukti į restoraną užvalgyti jei kada norėtum, ar užėti į viešbutį nakvynę, ar ilpti į traukinį važiuoti kur.

Rusai priklauso savo darbu. Jis ir jo šeima miega apartamento bute kuris priklauso dirbtuvei. Jis gal but valgo, dirbtuvės valgykloje, maistą kuris užaugintas pačios dirbtuvės ūkėje. Jo vaikai prilaukomi dirbtuvei priklausančioje vaikų globimo vietoje; jie žaidžia ir eina į dirbtuvės užlaikomą kultūros rūmą. Darbininkai gauna atostogų kada dirbtuvė suinka išleisti, važiuoja traukiniu kurį jam nurodo, į rezortą arba vasarnamį kurį dirbtuvė kontroliuoja. Taigi sveltinčiai gal judėti šioje griežtai valstybinių suvaržytoje šalyje tik jeigu kokia valstybinė organizacija parupina jiems pastogę, transportaciją ir maisto kuponus. Čia tai ir yra Intourist užduotis.

Sovietų valdžia supranta kad ji negali priversti kitataučius iš Vakarinių šalių gyventi žemesniu negu Amerikoje žinomas WPA laipsnis, kaip gyvena diduma Sovietų piliečių. Todėl tai užsieniečiams parupinama privilegijos prie kokių jie yra prirapę savo šalyse, bet kas yra fantastiškas prašmatnumas Sovietų Unijoje.

Pirmiausia visko yra įvesta specialis diplomatinis užsienio pinigų keitimo biuras. Rublis oficialiai skaitoma vertas 18 centų; bet sveltinčiai gauna jų pirkti po aštuonis centus. Tuo specialiu keitimo kursu, kainos Maskvoje lyginasi kainoms New Yorke. Požeminiu važiavimas atsieina keturi centai; kambarys viešbutyje \$4 ar \$5 už naktį; jei sviesto galima gauti jis kaštuoja apie 90 centų svarui.

Su savo speciale ration knygele sveltinčiai gali pirkti sau reikmenų puosnioje diplomatiškoje krautuvėje kurios durys patiems Sovietų piliečiams uždarytos. Toje krautuvėje gaunama nuo dėvėjimų reikmenų, groserio iki puikiausio vyno, cigaretų ir vodoros.

Man davė patogų kambarį Metropole hotelyje ir įteikė knygelę ration tikiety, vienu tikietu galima gauti kartą pavalgyti vienam iš dviejų Metropolis viešbučio restoranų rezervuotų sveltinčiams. Ten yra ir trečias valgomas kambarys paskirtas parinktiems Rusams kurie turi laimę gauti leidimą ten ineiti.

Mano kambaris, kuris turėjo ir greta vonią, buvo nors patogus bet ir liudnas. Prausimosi sinkutės rynos buvo užsikimšusios taip kad emė dešimtis minučių iki išteikėjo vanduo po skutimosi, bet aš tuoj patyriau kad Rusijoje tas yra paprastas dalykas. Nebuvo ir toitetinio popierio, tačiau tas taipgi yra paprastas dalykas Rusijoje. Tai yra tik prabengtis kurią gali pirkti tik sveltinčiai toje ambasadorinėje parduotuvėje. Vietiniai gyventojai apsieina naudodami laikraščius.

(Bus daugiau)

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisitintimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimnininkė turi rūpesnio ir vargo su gaminiu valgių, priva lo įsigyti šią naudingą knygą.

Reikalaukit "Dirvoje"

MASKVA, šiandien turi daug pirmenybių prieš sąjungininkus. Ne tik dėl savo militariinių laimėjimų, bet ir, ypatingai, dėl savo organizacijos. Reikalui esant, Maskva kiekvienu momentu kiekvienai pasaulio valstybei gali suteikti valdžią kuri 100 nuošimčių bus Maskvos įrankiu. Tuo tarpu nei Anglija, nei Amerika šito padaryti negalėtų. Ne delto kad neįstengtų, bet delto kad jos neturi tokios organizacijos.

Aiškūs dalykas, Maskvos pastatytos vyriausybės visur bus teroro vyriausybės, bet faktas lieka faktas kad tokios vyriausybės galėtų būti sudarytos ir kad jos įstengtų turėti faktinę valdžią krašte. Sovietų Sąjungos pavyzdys aiškiai parodo kad valdyti galima ir tada kada 99% ir net daugiau krašto gyventojų yra prieš. Iš to išplaukia kad teoretiskai pasaulinė Maskvos diktatura yra pilnai įmanoma ir kad argumentas jog toje ar kitoje šalyje niekas nenori bolševizmo, yra visai bevertis. Bolševizmas įsivyrąja ne delto kad dauguma jo nori, bet delto kad mažytė ir gerai organizuota mažuma lengvai užvaldo didžiumą.

Pasaulinė Maskvos diktatura, budama pagrysta teroru, yra 100% prieš-demokratinė. Iš kitos pusės, kaip grynai materialistinė sistema, ji yra 100% prieš-religijinė.

Kadangi betgi Maskvos diktatura, visuomet aktyvi, šiandien yra labiau negu bent kada karįaujanti — ne tik karo lauke, bet ir socialiniame bendravime išviso, todėl pasyvumas Maskvos atžvilgiu yra jos stiprinimas. Tat Prezidento Roosevelto ir Churchillo, kaip demokratijų atstovų, Maskvai teikiamos koncesijos tegali būti suprastos kaip kelio pasaulinei Maskvos diktaturai ruošimas.

Lygiai tą pat galima pasakyti ir apie nesena įvykų staciatikių bažnyčios suvažiavimą, kurio metu buvo pabrėžta kad "Sovietų vyriausybė bažnyčiai yra labai daug gero padarius". Žinoma, panašūs pareiškimai gali būti pačių bolševikų sufabrikuoti melas, bet, kaip faktai parodo, kai kada vienos ar kitos religijos dvasiškai ir laisvu noru palankiai apie bolševizmą išsitaria. Atsiminkime tik Anglijos bažnyčios pareigonio, Cantenbury dekaną, knygą "Soviet Power". Kiek ten pagirų bolševizmui!

VISO šito akivaizdoje, Rytų Europos atidavimas bolševikams ir bolševikų valdžių pripažinimas (tuo tarpu berods tik Vengrijoje, Jugoslavijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje) yra ne tik negirdėto skurdo ir žudynių toms šalims nulėmimas, bet ir didžiausias demokratinės idėjos išdavimas. Bereikia tik kad demokratijų vadai staciatikių dvasiškų įkandin imtų šaukti kad Stalinas yra begalo daug padaręs demokratijai. Tais žodžiais, dėkui Dievui, šito šiandien dar nedaroma, bet netiesiog ta prasme išsireikšti nevengiama. Nereikia aiškinti kad ši moralinė kapituliacija bolševikų naudai jiems turi nemažesnę reikšmę kaip jų kariniai laimėjimai.

Su demokratijų pagalba pasiglemžę Rytų Europą, bolševikai dabar žygiuoja per Vokietiją. Aišku, jie jau turi Vokietijai parengtą valdžią. Jos pastatymas, be abejo, demokratijų vadams sudarys didelių problemų. Mat, sąjungininkai, nors ir daug prikalba apie Vokietijos sutvarkymą ir suvaržymą, vis delto išleidžia iš akių vieną faktorių — kad Vokiečių tauta, nors ir visiškai nugalėta ir sunaikinta, visvien sudarys didelę įėgą. Aštuoniasdešimtis milijonų apsišvietusių žmonių bent kuriose sąlygose turės tam tikro svorio. Ir jeigu tuos 80 milijonų bolševikams pasisektų bent dalinai pakinkyti į savo vežimą tai būtų faktas kurį pajustų visas pasaulis. Nesvarbu kuriuo būdu tie 80 milijonų bus pakinkyti: teroru ar kaip kitaip.

Greta to dar iškyla Vokietijos ir Centralinės Europos pramonės klausimas, kurio išsprendimas taip pat turės didžiausios reikšmės. Juk ta pramonė vistiek kam nors turės atitekti.

NUGALĖJUS Vokiečius ir Japonus, vadinas, visvien liks Maskvos diktatura, kuri, turėdama pasaulinę organizaciją, mažą mažiausia ideologiniai liks kare su demokratijomis, kaip teroras visuomet yra kare su laisve. Bet kol ideologinis karas nepanaikintas tai realaus karo galimybė visuomet yra gyva. Po šio karo ta galimybė bus didesnė negu anksčiau. Juk jei Maskvos diktatura, prieš šį karą tebelindėdama vien Rusiškose žemėse, išdryso pakelti galvą ir įsimašyti į karą, tai tuo labiau po šio karo, išplitus ne Rusiškose Rytų Europoje ir eventualiai Vokietijoje bei Centralinėje Europoje, ji drįs leistis į karines avantjuras.

Vadinas, po šio karo visvien liks didžiausias naujo karo pavojus. Ir tas naujas karas demokratijoms bus sunkesnis už dabartinį, nes jos pačios Staliną jau yra padariusios taikos didvyrių, o iki karas pasibaigs, gal dar karunuos ji didžioju demokratijų apaštalu. Šių galimybių akivaizdoje, dabar vyksta ar gal jau įvykęs demokratijų vadų pasimatymas su diktatorium, jokio sprendimo atnešti negali.

Kaip žmogus, taip ir žmonija, negali gyventi pusiau laisva ir pusiau pavergta. Tik sunaikinus verginės šalitinį — Maskvos diktaturą, galima tikėtis sunaikinti ir jos pasaulinę organizaciją. Ir tik tada bus galima pasakyti kad laisvės principas yra apgintas. Kol tai nepadaryta, karas dėl laisvės anaipol nelaimėtas. Gi tuo tarpu viskas kas nėra nukreipta į Maskvos diktaturą sunaikinimą, kariaujančio komunizmo akivaizdoje, tėra kelio pasaulinei Maskvos diktaturai ruošimas.

TIK šešios šventės yra legališkos visose Suv. Valstijose ir priklausančiose teritorijose.

PRIE KAPO NEŽINOMO KAREIVIO

(Siužetas)

Trokštu, o taip trokštu, Nežinomas Broli, Ateiti pas tavo tylų, brangų kapą! Gėlėmis iškloti grabo kietą guolį, Kada nauja diena atvers ryto lapą. Suklupsiu prie grabo švento kaip Tėvynė, Dėkosiu jums, Broliai, visiems—Vienam! Nes lavonai jūsų mums kelią praskynė, Jūs kritot už gėrį nekalti, o ne.

Koplyčia languota tyliam kapinyne, Varpas jau po varpui dindi maldoje. Padėka manoji į ją įsipynė — Nes davėt mums viską savo aukoje: Ir meilę pirmąją, ir brolišką ranką, Kraują iki lašo savo paskutinio! Nuėjot į kapą, į namelį menką, Netrokšdami garso, vardo pirmutinio.

Tviska aukso žvaigždės mėslvoje aukštybė, Ant kalnų ir klonių nugulus naktis; O, Pilkas Kareivi, kreipiamės žemybės, Te už tavo kraują mums laisvę prašvis. Tenužengia tavo įėga nemarioji, Iš kovų audringų, iš spastų žiaurių! Lai truksta vergijos "katorga" baisioji, Lai gryžta tėvynėn daug protų taurių.

Lai žinos sveltimi pas mumis užklydę Kad mes kaip didvyriai bandymus išėjom! Kad čia laisvės rožės mūs kraują sužydę, Kad mes tik aukomis mirtį suturėjom. Tegū jusų kraujas, Broliai Nemarieji, Prineša mums tiesą taurėj Atpirkėjo! Užstos už mus tuomet protai teisingieji, Ir skriaudą paliudys svarstyklės Teisėjo. Marija Aukštaitė.

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

LENKAI VIS ŽADĖJO PIETUMS BUTI KAUNE

Vokiečiai užtaisė prieš mus kulkosvaidžius

Gimiau 1887 m. Lapkričio 31 d., Kybartų val., Daugelaičių kaime. Savanoriu stojau Sausio 5, 1919 m. Tarnavau iki Birželio 25, 1921.

Stojau Kauno komendanturon. Komendantas, karininkas Mikuckis, mane paskyrė į pirmą gusarų eskadroną, nes Rusų kariuomenėje taip pat tarnavau raitelių pulke. Praėjus maždaug vieneriems mėnesiui, pradėjo kurtis antras gusarų eskadronas. Aš buvau paskirtas jo vachmistru. Susidarė eskadronas apie 100 vyrų, mes buvom perkelti į Žaliąjį Kalną, kur prieš karą stovėjo Rusų raiteliai. Pusė kareivinių buvo užimta Vokiečių, o kita pusė teko Lietuviams. Eskadrono vadu buvo kapitonas Laikunas.

Maždaug po dviejų savaičių, vieną gražų vakarą, apie 10-11 valandą atėjo apsiginklavę Vokiečių kareiviai su jų dalies karininku ir, apstatę visus langus bei duris kulkosvaidžiais, pareikalavo išduoti jiems mūsų puskarininkį Joną Bitautą, nes jis jiems esąs būtinais reikalingas. Aš jiems atsakiau kad Bitautas yra paleistas į miestą, bet sykiu ir paklausiau kam jis jiems reikalingas.

— Mes jus visus išsaudysim, — įžūliai pareiškė man Vokiečių karininkas ir tuoj liepė saviems užtaisyti kulkosvaidžius. Vokiečiai kareiviai tuojau savo karininko įsakymą ir įvykdė.

Aš, matydamas kad mums gali būti blogai, tuojau įsakiau savo eskadrono kareiviams apsiginkluoti šautuvais ir granatomis ir laukti mano įsakymo, o pats, mokėdamas Vokiškai, įsileidau su karininku į derybas. Pro langus mačiau jog lauke yra labai daug Vokiečių. Matydamas kad negalėsiu Vokiečiams atsispirti, reikalo verčiamas, išdaviau Vokiečiui raštelį kad rytoj rytą jiems pristatysiu Bitautą. Vokiečių karininkas paėmė iš manęs kortelę ir su visais savo kariais nuėjo Žydų kapinių linkui. Aš tuoj nuvykau į miestą ir apie įvykį pranešiau savo vadui. Vadas visą reikalą taip sutvarkė kad rytą visi Vokiečiai spartakininkai buvo suimti. Tie kareiviai kurie vakar buvo įsibrovę į mūsų kareivines, kaip tik ir buvo spartakininkai (bolševikuojant). Tuo mano raštelio ir tariamuoliu Vokiečiams spartakininkams nusileidimu buvo išvengta viso eskadrono pražūtis.

Gero savanorio Maciulio žuvinimas

Balandžio pradžioje eskadronas išvyko prie Semeliškių ir Raudondvarį. Čia bestovėdami gavom žinią jog Semeliškių miestelyje esą apie 20 bolševikų. Aš paėmiau iš savo eskadrono būrį savanorių ir, vieno civilio vedamas, nakties metu įėjau į miestelį. Tyliai suėmėm abidvi bolševikų sargybas ir nuvykom prie namų kur miegojo kiti bolševikai. Čia taip pat stovėjo sargybinis, kurį taipgi suėmėm. Tuose namuose buvo iš viso trys langai. Prie kiekvieno lango pastačiau po tris sargybinius. Man davus komandą pro langus įmetė granatas. Visi, išskiriant, kaip paskui paaiškėjo, vieną, miegoję bolševikai buvo užmušti. Paėmėm pastotes, sukrovėm visą bolševikų turtą ir auštant išvažiavom. Iš viso to turto turėjom 7—8 vežimus — rugių, ginklų, granatų ir kitko.

Pradėję važiuoti, pamatėm kad prie mūsų artinasi apie 150 raitų bolševikų. Pasirodo kad vienas bolševikas išliko gyvas ir pabėgęs Vilniaus link pranešė saviškiams kad Lietuvos kariai juos užpuolė. Pamatę bolševikus, pastotes paleidom važiuoti priekin, o patys susisaužėm su atvykstanciais. Matydamas kad mes prieš juos negalim atsilaukiyti, pradėjom atsitraukti Darsuniškių ir Žiežmarių link. Susisaužiant žuvo geras savanoris Juozas Maciulis. Vienam iš pastotininkų įsakiau paimti nušautą Maciulį ir jį parvežus palaidoti. Už tai aš tam vežikui atidaviau visą jo vežamą maistą. I savo dalį parvykau laimingai, tik tai nustojes draugo Maciulio.

Po to mušio mūsų eskadronui taip pat teko susiremti su bolševikais ties Žiežmariais. Mums išvarius bolševikus iš vieno kaimo, atėjo pas mus vienas pilietis ir pranešė kad pas jį esą du bolševikai kariai. Aš nuvykau pas juos ir paprašiau užėti

į mūsų štabą. Štabo viršininkas buvo karininkas Škirpa. Pasirodė kad tie kariai buvo bolševikų šnipai. Škirpos įsakymu jie tuojau buvo sušaudyti.

Lenkams padarėm didelių nuostolių

Stovint mums ties Radviliškiu, buvau pasiųstas su 25 gusarais apžvalgyti Radviliškio. Pastebėjau kad geležinkelio važiuoja garvežys su vienu vagonu. Iš to vagono durų kolėkai šaudė į mūsų kariuomenę. Pasistatėm arklius miške, nuvykom su dešimtis kareivių ir nematomą vietą ir įtaisėm po geležinkelio bėgiais granatas. Prisiartinus garvežiui prie granatų, geležinkelis buvo sugadintas, o mes kolėkams apšaudėm. Vis dėlto garvežys su vagonu spėjo pasprukti šiaulių link.

Tais pačiais 1919 metais, neatsimenu kurį mėnesį, mūsų eskadronas atsidurė fronte prieš Lenkus. Tarp Kalvarijos ir Cipliškių mes patekom į senus Rusų apkalus. Sužinojęs kad kaimas pilnas Lenkų, atidariau į kaimą šautuvų ugnį. Kovėmės kokias tris-keturias valandas. Pritruko šovinių. Aš pasiunčiau Joną Rakecką atnešti. Rakeckas Lenkų buvo sunkiai sužeistas į kairįjį petį.

Pasirodžius kad Lenkų yra beveik pulkas, pradėjom atsitraukti. Lenkai mums supo. Musų laimei, tuojau atėjo mums į pagalbą pėstininkų dalis, ir tuo metu mes Lenkams gerokai įplėm. Mes paėmėm ir nelaisvę dvylika raitelių, kurie papasakojo kad mes jiems padarė didelių nuostolių.

Suvalkai, Gardinas, Augustavas

1920 metų Liepos 19 užėmėm Seinus. Vienas kunigas mums pranešė kad Suvalkuose esą daug Lenkų ir ši miestą galima bus paimti. Tuomet mūsų eskadrono vadas buvo majoras Goštautas. Nakties metu, Goštauto vadovaujami, nuvykom apie 125 vyrai į Suvalkus, užėmėm elektros stotį ir įsakėm kad šviesa degtų kiaušų naktį. Telefonų vielas visur nutraukėm. Užėmė miestą, mes čia radom apie tris šimtus Lenkų, kurie, manydami kad Lietuviai yra labai daug, pasidavė mums gražumu, be mušio. Miestas išbuvo mūsų rankose apie 2—3 savaites.

Gavom įsakymą vykti į Gardiną ir į Augustavo miškus. Vadas nuvyko į Gardiną, o aš pasilikau su 25 raiteliais Augustavo miškuose.

Pradėjus bolševikams spausti Lenkus, dalis bolševikų perėjo į Lietuvos teritoriją. Aš su savo vyrais juos nuginklavau, o jų turtą — arklius, vežimus ir ginklus — perdaviau Seinų komendantui. Pačius bolševikus nakties metu apgaulės būdu pasiunčiau į Gardiną.

Miškuose randu paklydusią kuopą

Po kurio laiko atvyko keletas Lenkų eskadronų ir iš visų pusių ėmė mus supėti. Vadas, kaip sakiau, buvo Gardine, o aš su savo vyrais, gurguolės ir kulkosvaidžiais pasilikau Augustavo-Gardino plente. Lenkams pradėjus mus pulti, aš atsisaudydamas traukiausiu į Augustavo miškus, bet čia mane iš visų pusių apsupo Lenkų raiteliai. Su savo vadu jokių ryšių neturėjau ir nežinojau kur jis yra. Mano žinioje buvo 25 raiteliai. Turėjom keturis vežimus, bet maisto neturėjom. Kovodamas miškais traukiausiu 7 ar 8 dienas ir pagaliau, nežinojau nei kur nei ką daryti, nes maistas jau visiškai baigėsi. Mums į akis pažvelgė bado šmėkla.

Dideliais miškais ir be jokių kelių besibastydami, radom Lenką eiguį, kuris turėjo bulvių, duonos ir burokų. Visą paėmėm su savim, o kartu ir jį. Jis mus turėjo vesti keliu Seinų ir Kalvarijos link.

— Jei išvesi tai paliksiu gyvą, o jei paduosį mus Lenkams busi sušaudytas, — aiškiai ir trumpai pareiškiau jam.

Eiguilis, mus vesdamas, klaupdavo ant kelių, iškeldavo maldai rankas ir, šaukdamasis Dievo, pareiškėdavo kad jis kelio toliau nežinąs ir net nenumanąs kurioje pusėje jo namai. Bet mes į tai nekreipėm dėmesio. Jis gaudavo valgyti ir turėjo mus vesti.

Po penkių-šešių dienų tokios kelionės, radom miške paklydusią Lietuvį kareivių kuopą. Jau jie norėjo eiti pasiduoti Lenkams, bet man įkalbėjus ir davus jiems užkasti jie nurodė kur yra jų kuopos vadas. Susiradęs kuopos vadą aš jam pasakiau kad mes turim Lenką eiguį, kuris nurodys mums kelią į musiškius. Toliau jau mes visi sykiu žygiavom.

Praleista gera proga pulti Lenkus

Bežygiuodami mišku priėjom išmurgtą Augustavo kanalą. Sustojom, padarėm tiltą ir visi kariai, arkliai ir gurguolės laimingai perėjom kanalą. Tuomet aš pasiunčiau penkis raitelius išvalgyti Gardino-Seinų plentą. Sugryžę žvalgai pasakė kad plentas esąs laisvas. Į plentą buvo dar apie 15 kilometrų kelio.

Pasistiprinę ir pasimeldę ėmėm žygiuoti į plentą. Prisiartinę prie plento eiguį paleidom gryžti namon. Bet jis verdamas sakė namų jau nerasiąs.

Plente išrikiavom visą kuopą, o raitelius pastatėm iš šonų. Du kulkosvaidžius su kulkosvaidininkais vežėms pršakyje ir du užpakalyje. Taip išsirikiavę ėmėm žygiuoti.

Pražygiavę apie 15 kilometrų, jau netoli nuo Seinų, nakties metu užtikom prie plento Lenkų raitelių sargybą. Jau buvo rudenio ir šaltoka. Lenkai kureno ugnį. Ta vieta, rodos, vadinasi Carskij Lies. Mes su vadu jojom pršakyje. Lenkų žirgai stovėjo miške priiršti.

— Pulkim Lenkus ir paimkim juos nelaisvėn, — tariau aš karininkui vadui.

— Palikim juos ramybėje ir žygiuokim savo keliu, — atsakė vadas.

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galit tikėtis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais audimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambi raidėmis. Apsakoma pasaulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tęsėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Rusijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmonija gyveno, kariavo nuo pat priešistorinių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykite prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

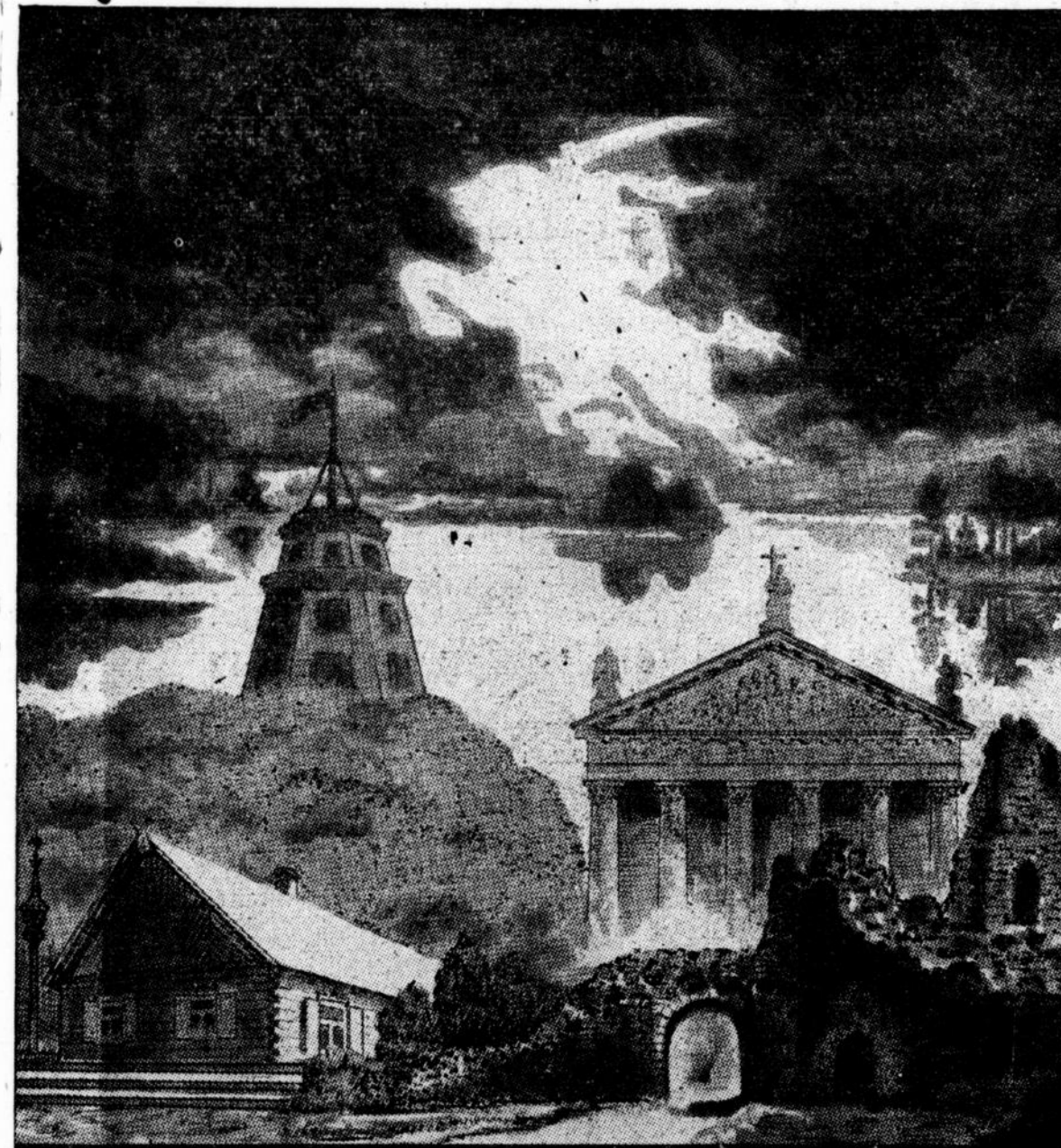
Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DUOKIT ŠIĄ KNYGĄ KAREIVIUI DOVANŲ

KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE

KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA

DR. OWEN J.C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spausdintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskit savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMŲ, ILIUSTRUOTA

Šios knygos pilnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Lenkai, matyt, manė kad žygiuoja jų kariai, nes mes atvykom nuo Gardino pusės, kuris jau buvo Lenkų rankose.

(Bus daugiau)

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KESTUČIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Dabar atiduodama už \$1.00

Didelė, įdomi, lengvai skaitoma K. S. Karpius istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kestučio laikų — apie jaunuolį Alpi, kuris išlaisvino Kestutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istorija pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kestutį, tačiau tas narsus vaikas ir toliau gyveno — šioje apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuotikius Lietuvoje — jo kariavimus, meilę ir atsižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiunčiama tuojau, iki jų dar turime. Pasiųskit laišką \$2 arba \$1.50 (50c galima siųsti pašto ženklais).

NAMŲ DAKTARAS

Naudinga knyga kiekvienam turėti namuose, su daugybe receptų ir paaiškinimų apie ligas, slogas, skaudėjimus, katarus, ir tt. 174 puslapių didumo, audimo viršeliais.

Kaina su prisiuntimu \$2.00

(Galima prisiųsti pašto ženklais)

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

HARTFORD, CT.

DĖMESIUI HARTFORD LIETUVIŲ KARIŲ TĖVŲ, GIMINIŲ, IR KARIŲ GRYŽŲ SIŲ IS TARNYBOS

Šiuomi pranešam Hartfordo miesto Lietuviams karių tėvams ir giminėms, taipgi kariams grįžusiems iš visų militarinės tarnybos šakų, kad patiektumėt vardus ir pavardes jusiškių tarnaujančių militarinėje tarnyboje, arba tarnavusių, antrašus, gimimo datą ir gyvenimo vietą, artimiausią giminę ir giminystę, skyrių tarnyboje, serialinį kario numerį ir kitas informacijas sąryšyje su tarnyba.

Hartfordo Miesto Karinės Karių Sąrašo Komitetas nori gauti šias žinias apie karius. Šio Komiteto Lietuvių skyriaus narys Frank Haiko prašo karių giminį ir tėvų suteikti tas informacijas, ir pats pažada duoti reikalingas informacijas visiems karių giminėms ir patiems kariams kurie kreipsis prie jo reikale gavimo karių atlyginimų, apdraudos ir tt. Visais reikalais prašau kreiptis į mane Liet. Amer. Piličių Klube, 227 Lawrence St., vakarais; visiems duosiu reikalingas informacijas nemokamai.

Frank Haiko.

WATERBURY, CT.

ISKILMINGAS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Nepriklausomybės 27 metų minėjimas įvyks sekmadienį, Vas. 18, nuo 2:30 val. po pietų. Šv. Juozapo parapijos auditorijoje. Programą bus įvairus. Kalbėtojai bus sekanti: K. Pakštas, Adv. W. F. Laukaitis, SLA prezidentas, ir p. Alena Devenienė, kuri čia kalbės pirmą kartą.

Visi prašomi dalyvauti.

W. A. L. Taryba.

VEDYBŲ SUKAKTIS

Frank Dapšis su žmona apvaikščiojo 25 metų savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Dapšiai yra ilgamečiai ir žymūs biznieriiai šioje kolonijoje, jie visuomet paremia Lietuviską veiklą.

APSIVEDĖ

Edward Digimas, jaunas bet gerai atsižymėjęs radio akordionistas, apsidėdė su p-le Beverly Edna Winters. Ši jauna pōrelė apsigyvens ukėje kurią nusipirko prieš vestuves. Šalia to, p. Digimas turi savo dirbtuvę, Thomaston Tool & Plastic Co., kuri yra pasekmingai vedama. Dr. M. J. Colney.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono
1302 Lamar St. Dayton, O.

Lietuviška

VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas
Užlaiko įvokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo dakratų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vienuolė vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas ENdicott 8618

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

Patarnausiu gerai ir greitai, su nauda jums.

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1773.

BALF RUBŲ VAJUS BAIGIAMAS SU VASARIO 16

GAMINKIT RUBUS LIETU- VOS VAIKUCIAMS

BALF ofisas iš New Yorko praneša savo škyriams ir Lietuvių visuomenei baigti rubų rinkimo viešus vajus su Vasario 16 diena.

UNRRA ir visos šalpos organizacijos pradės rubų vajų

Kovo pabaigoje visoje Amerikoje. Balf susitarė su jais 6 savaites prieš šį didelį vajų atskirai rubų rinkliavos nedaryti.

Steigkit siuvimo ratelius

Parapijų draugijos, Balf skyriai, klubai, Susivienijimų kuopos ir visos organizacijos prašomos steigti moterų ir merginų siuvimo ir mezgimo ratelius kurie gamintų Lietuvos vaikams rubelius ir visokių reikalingus mezzinius.

Tokie rankų darbeliai kenčiantiems užjūryje vaikučiams bus ypač brangūs; vargstantieji žinos kad juos iš meilės ir užuojautos Amerikos Lietuvaitės jiems padarė ir paaukojo.

Kviečiama Lietuvos buti gailėstingomis, gamint rankų darbelius ir siųsti juos į Balf rubų sandėlį, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

IŠGELBĖJO IŠ JAPONŲ NELAISVĖS 513 VYRŲ

Luzon saloje, pereitą savaitę iš Japonų nagų išplėsta 513 žmonių, karo nelaisvių, laikytų Japonų stovykloje.

Užpuolimą padarė nakties laiku ant tos stovyklos apie 400 drąsių Amerikiečių karių, netikėtai užklupo Japonus sargybinius, ir išlaisvino 486 Amerikiečius, 23 Britus ir keturis kitų šalių.

Tai buvo pirmutinis toks žygis Luzon saloje. Išlaisvinti žmonės užtikta pusiau išbadėję, ligų nukankinti, kiti vos tik gyvi. Visi gyvi užtikti išvesti. Šimtai kitų jau mirę per tą laiką kai Japonai užvaldė Filipinų salas ir daugybę paėmė nelaisvėn. Tukstančiai išvežta į darbus Japonijoje.

Iš Amerikiečių kurie tą užpuolimą darė, žuvo tik dvi. Japonų sargybinių tos stovyklos aplinkėje išmuše net 523 ir tik taip galėjo tą stovyklą pasiekti ir savuosius išlaisvinti.

Manila miestą užimant, Amerikiečiai užtikto tukstančius kitų savo žmonių ir Filipinų, Japonų įkalintų ir nukankintų, kurie nesitikėjo kada nors būti išgelbėti.

Tukstančiai kitų išžudyta arba išmirę nuo nepakeliamo bado ir vargo. Su karo nelaisviais Japonai elgėsi savotiškai, atmesdami tarptautines taisykles nurodant kaip nelaisviai turi būti užlaikomi.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

MIRĖ. Šiomis dienomis mirė Jurgis Talalas, ilgametis šio miesto gyventojas. Liko žmona, du sūnys ir duktė, jau suaugę. Jie Akrono gyvena nuo 1912 metų; iš Lietuvos atvažiavo į Brighton, Mass., rodos 1906 metais. Paėjo Ukmergės ap., Siesikų p., Meilunų k.

Prieš kelias savaites buvo rašyta apie netikėtą mirtį Alekos Šuminskienės, po pirmu vyrų Pakštienės, kurią jos įnamis peiliu nudūrė. Jos laidotuvis buvo kuklios; graborius nieko neprileido jos matyti per keletą dienų, vos paskutinę dieną laidojant tepavėlio artiemiems pamatyti.

I jos laidotuves buvo atvažiavęs jos brolis Čepas su žmona iš Boston, Mass. Kada sužinojo apie sesers tragingą mirtį ir dar kai graborius neleido jos lavoną matyti brolis nelaukęs laidojimo dienos išvažiavo atgal.

Akrono gumų dirbtuvėse nutarė gelbėti Amerikos karo pastangose labiau, ir nuo 1 d. Sausio iki 30 Balandžio dirbti kasdien ir sekmadieniais, arba 120 dienų į keturis mėnesius. Kurie darbininkai išdirbs visą tą laiką neišlikdami tiems kompanija duos dovanų.

Kalnas.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartu į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

PER TVORĄ PASIZVALGIUS

AMERIKOS LIETUVIŲ SO- VIETAI (ATSIPRAŠAU) TARYBA SKAITOSI "VISAGALĖ"

TARYBOS trys "tuzai" su savo taryba tai kaip čigonas su vogtais kiaušiniiais, kurių prisidėjęs kišeniui bijo kad kas prie jo neprisiglaustų...

Jeigu tarybininkai būtų teisingai visuomenės išrinkti į jį vietas, jie visai nekęstų baimės ir nebijotų su kitais susitikti ir susitikus kalbėtis.

Bet juos baugina jų netvirtumas, kaip to čigono kiaušinių kišeniuose: gali tuoj sudužti...

Jie skelbiasi atstovaują "visą" organizuotą visuomenę, bet kodėl jos bijo?

Bet ir tas atstovavimas jų tik prisiravintas: jų pasigyrimas apie atstovavimą štai kaip "kvepia":

Jie giriasi atstovaują visus katalikus, bet daug kunigų ir daug katalikiškų draugijų jų

neremia, smerkia juos už jų atžagareivišką darbą ir tarybos pirmininką už susidėjimą su cecilijų "popiežium".

Jie giriasi atstovaują visus sandariečius. Na o sandariečių tik maža dalis tepalaiko akiai jų politiką, kiti diduma dirba tikrąjį darbą ir smerkia juos už vienybės ardymą.

Jie giriasi atstovaują visus socialistus. O kiek tų socialistų yra, jeigu ir visus? Viso labo pustuzinis visoje Amerikoje!

Jie savinasi ir SLA. Bet ar ištikro visas SLA pritaria jų šposams? Mažiausiam SLA seime koks senai nebuvo, Philadelphiaje pernai šmugelio keliu įsukta rezoliucija pajungianti Susivienijimą tarybai.

Toli ne visi nariai žino kad maža grupė delegatų nubalsavo tą rezoliuciją, kada seimas jau ėjo prie pabaigos ir kada nubalsuotų ir tokią rezoliuciją kuri sutiktų atiduoti visą SLA išdą tam SLA cenzoriui.

Užtai, jeigu Tėvynės redaktorių bijo rašyti apie kitus darbus kaip tik apie tarybininkų, jis neatstovauja didumos SLA narių nuomonės, tik pataikauja savo "cenzoriui".

Iki šiol savo visą pasilaikymą jie rėmė melu: kad kitos organizacijos esą "ant black listo" ir tt.

Organizuotų Lietuvių Amerikoje tėra gal 5 nušimtis, kiti visi yra nepriklausomi Amerikos piliečiai.

Tai kuo gi remiasi visa tarybininkų galybė? Gal tik tais čigoniškais kiaušiniiais: nieko artyn neprisišleidiąnt ir su visais atsiskant bendrai dirbti. Supa Garba.

KUN. BUCYS savo privedžiojimais Suvažiavime Washington 1921 metais argumentavo prieš Amerikos Lietuvių prisirišimą ant savo pečių nešti Latvių ir Estų bėdas, o dabar tarybininkų pirmininkas federantų vadas Šimutis dirba kaip tik priešingai — nors Latviai ir Estai turi savo atstovus Amerikoje, jis jieško ir kviečia Latvių ir Estus bendrai Amerikos valdžiai pareikškimus daryti.

Bet tas jų elgimasis slepia vieną dalyką: tarybininkai, nenorėdami su pačiais Lietuviais išvien Lietuvos vadavimui dirbti, vieni neturėdami reikšmės Amerikos įstaigose, nors Latvių ir Estus tokius pat kaip jie susijieškoję nori parodyti savo "įtakmę" Washington.

NEUŽMIRŠKIT 3c

Siusdami Dirvos Redakcijai Administracijai ar Agentūrai kokius paklausimus, visada įdekit už 3c pašto ženklelį atsiųsmui. Tas būtina.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—įdekit į laišką \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

"Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!"

Savers always welcome at our 46 offices

PERSTATYMAI TESIR IKI VASARIO 24

AUDITORIUM TWO GALA WEEKS STARTING MONDAY FEB. 12
CLEVELAND'S GREATEST MID-WINTER EVENT

16TH ANNUAL **AL SIRAT GROTTO CIRCUS**

Vakaris (išsk. sekmd.) nuo 8:15
Popiečiai treč., ket. ir šeš. nuo 2:15
Tiketai gaunami Music Hall ir Wm. Taylor & Sons Ticket Office. Del anglies stokos sekmd. uždaryta.
Popiet (išsk. sek. ir Wash. E'day) \$1.20 ir \$1.80 su Tax.
Popiet šeštad. ir Wash. B'day
Vakarinės kainos
Vak.: \$1.20, \$1.80 ir \$2.40. su Tax

MISS VICTORY SHOT FROM A CANNON

The Best Location in the Nation!

ŠIAURRYTINĖ OHIO yra toli tinkamesnė dalis šioje šalyje, tinkama įvairių industrijų plėtimuisi, arba statymui naujų dirbtuvių. Čia rasite ypatingą kombinaciją reikmenų pasekmingai produkcijai ir distribucijai. Tarp svarbiausių yra:

- centralinė sritis didžiųjų rinkų atžvilgiu
- gausi transportacija žeme, vandeniu ir oru
- gausingumas natūralių resursų
- pagrindinės žaliavos veikia po ranka
- neriboti preško vandens ištekliai
- gausybė darbo jėgos ir patyrusių amatųose
- maisytos industrijos tiekimui ir gavimui
- daug patogių dirbtuvių ir dirbtuvėms vietų
- ideališkus gyvenimas dirbtuvių vedėjams

PRIEDUI PRIE TU kompetitinių parankumų taipgi yra pakankamai elektros šviesos ir jėgos kurią tiekia The Illuminating Company už ratas tarp pačių

žemiausių šalyje. Šis patikėtinas, žema kaina patarnavimas patraukė daug dienų ir mažų industrijų į Šiaurrytinę Ohio, ir patraukia daugiau.

The Illuminating Company's Industrial Development Division kooperuoja pilniausia su visais bizniais ir organizacijomis kurios dabar veda kampaniją užtkrinimui didelio darbingumo Šiaurrytinėje Ohio karui pasibaigus.

SVARBIOUS PASEKMĖS JAU pasiekta, ir dar matomos didelės galimybės. Tačiau, Šiaurrytinės Ohio atečiai tobulinimai reikalingi testai ir toliau naudai visų tų kurie čia gyvena.

Taigi, pasakykit šitas žinias apie geriausią šalyje lokaciją savo draugams ar biznio pažastytiams; ir pateikkit vardus numatomų galimybių mūsų Industrial Development Division. Nes, atminti, kas eis į naudą Šiaurrytinei Ohio, tas bus nauda ir jums!

The Illuminating Company

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY Co. Basement

Pavasariui Suknelės

Mieros nuo 38 iki 44 moterims!

žema Kaina tikrai po **5.94**

STYLUS A

Dideliais taškais suknelės gero darbo. Žalios, rusvos arba mėlynos su balta spalva. Mieros 38 iki 44.

STYLUS B

"Chesterfield" suknelės velvėline apykakle, su sagom priešakyje. Plonais bryžiais purpuro, pilkos ar copen spalvų. Mieros 38 iki 44.

Užsakymai Ispildomi Paštu ar Telefonu—Cherry 3900

Pavasariui Pinafore!

2.99

Smagios Naujos Spausdintos Vatinės!

Štai skaidrios spausdintos pinafore suknelės jūsų dėvėjimui namie būnant! Puikus gėlių marginiai raūdų ar mėlynų spalvų... apvedžioti akėtu batistu. Garantuotos skalbimui ir tvirtų spalvų. Mieros 14 iki 20 panelėms ir moterims.

Ispildoma Užsakymai Telef. Sautit Cherry 3900

THE MAY CO.'S BASEMENT

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

PROKLAMACIJA
VASARIO 16-TAI

LVS Centro pirmininko P. J. Žiurio pasidarbavimu, Ohio valstijos Gubernatorius Frank J. Lausche paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės 27 metų sukakties proklamaciją, Vasario 16 dieną.

GAUKIT AUTOMO-
BILIŲ LICENSE
ANKSTI

Ohio Gubernatorius Frank J. Lausche paskyrė Oną Karpinę pardavinėti 1945 automobilių laisvus. Pardavimo laikotarpis Kovo 1—31 d. Lietuviai galės nusipirkti savo automobilių laisvus Dirvos ofise, 6820 Superior ave.

Norėdami sutaupyti sau laiką stovėjimo eilėse, kaip paprastai esti mėnesio pabaigoje, ateikit įsigyti savo laisvus mėnesio pradžioje, kada nesti susigrudimo.

Ofisas atdaras visą dieną ir vakarais (uždarytas sekmadieniais).

Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės 27 metų sukakties paminėjimo programos atsisbus šį sekmadienį, Vasario 18, nuo 3:30 val. po pietų, Šv. Jurgio parapijos salėje.

Kalbėtojai bus Kun. K. Barauskas iš Chicago, J. V. Stilsonas iš Pittsburgho, pakviestas miesto Mayoras Burke, ir taipgi kalbės klebonas Kun. Vilkutaitis ir dar vienas kitas.

Dainuos katalikų moterų choras, p-lės Samiūtė ir Magilūtė duetu, ir Violet Cypas. Tap dancing atliks A. Skrebnaitė ir Lesnikaitė.

Komitetas.

KORTAVIMO VAKARAS

Lietuvių namų savininkų organizacija rengia kortavimo vakarą, savo organizacijos advokato Paul Manceno gimtadienio proga, šio šeštadienio vakare, Vasario 17, Lietuvių salėje, apacioje. Pradžią 8 val. Kviečia Komisija.

VAŽUOJA I ROCHESTER

Julius Smetona užkviestas kalbėti Rochester, N. Y., Lietuvos Nepriklausomybės paminėjime, Vasario 18 d. Išvažiuoja šeštadienio naktį.

Dirvos red. Karpius ketvirtadienio vakare išskrido į Washingtoną dalyvauti Lietuvos Atstovybės sukvietame Lietuvių redaktorių suvažiavime 16 Vasario proga.

Is Washingtono atsilankys Baltimorėje, Amerikos Lietuvių Misijos į Washingtoną reikalais.

VAŽIAVO I LORAIN

Alekas Banyš, tęsdamas savo parašų rinkimo darbą ant Petijos Prezidentui Rooseveltui, buvo nuvykęs į Lorain, O., ten paplatinti petijas.

•KARO užsakymų Cuyahoga apskrityje tarp 1949 ir 1944 metų valdžia padarė net už \$4,724,726.000. Visai Ohio valstijai per tą laikotarpį buvo karo reikmenų užsakymų apie 15 milijonų dolarių.

INCOME TAX BLANKOS

ir išpildymas dienomis ir vakarais
(Turi būti išpildytos prieš Kovo-March 15)

P. P. MULIOLIS 6606 Superior Ave.

AL SIRAT GROTTO CIRKAS

Clevelande prasidėjo pilno didumo Auditorium. Cirkas yra glubojis idomumo cirkas, didžioje Public Al Sirat Grotto, ir tęsis iki Vas. 24.

MIRIMAI

Mirė Ant. Baranauskienė

Vasario 11-12 naktį mirė Antanina Baranauskienė, žinoma veikėja Felikso Baranauskio žmona.

Pašarvota Della Jakubs laidotuvių namuose, kur galima lankytis.

Laidotuvių pamaldos atsisbus šeštadienio rytą, 9:30 valandą, naujos parapijos bažnyčioje, bus laidojama Kalvarijos kapinėse.

Reiškiame Feliksui Baranauskui užuojautą jo liudnoje valandoje.

JUOZAS PLITNIKAS, 62 m., nuo 732 E. 127 St., mirė Vasario 8, palaidotas Vas. 13 d., Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsisbuvo Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Ona, ir dukterys Vera ir Stella, taipgi Lietuvoje sesuo Viki Česnukevičienė. Velionis paėjo iš Seinų ap., Najaslavos k. Amerikon atvažiavo 1900 m., Clevelande apsigyveno 1921 m.

MARĖ GAIDELIS, 75 m., nuo 7508 Aberdeen avenue, mirė Vas. 10, palaidota 15 d., Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsisbuvo Immaculate Conception bažnyčioje.

Velionė paėjo Garlevo par. Amerikon atvyko 1912 m.

Liko dukterė Viktorija Kučinskienė ir sunus Bernardas. Abiejų laidojime pasitarinavo laidojimų direktorius N. A. Wilkelis.

1944 METAIS Clevelande suaukuta kraujo 194,280 puskvortės, ir perviršyta kvota. 1945 metams kvota nustatyta 190,000 puskvortė.

SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių War Activity Komiteto mėnesinis susirinkimas bus laikomas antradienio vakare, Vasario 20, Lietuvių salėje, nuo 8 val. Visi Lietuviai kviečiami į šį susirinkimą. Norėtume matyti atsilankiusius pirmo ir antro Pasaulinio karo veteranus.

Reikalinga Lietuviams turėti organizaciją kaip Lithuanian War Veterans ir dabar yra pats laikas tai pradėti organizuoti, nelaukti iki pradžios dėti skaičiai sugryžti ir neturėti savo Posto arba organizacijos eis kitur. Yra užtektinai veteranų pirmo Karo, ir sugryžusių iš šio karo kareivių pradėti organizavimą su parama visų vietinių Lietuvių.

Vieningai dirbant turėsime su savim mūsų turtą, mūsų jaunimą. J. K. Venslovas.

PALENGVINA GAVENIĄ Vysk. Hoban pranešė jog palengvins katalikams gavėnią delei karo meto. Per gavėnią mėšą pataria nevalgyt tik Penlenų dienų ir Didžiajam Penktadienyje ir kitais penktadieniais.

Užgavėnės buvo antradienį, Vasario 13, Verbos bus Kovo 25, Velykos Balandžio 1.

LANKESI KARYS Sgt. Vincas Debesis, inžinierių korpuso, buvo parvykęs paviešėti pas savo tėvą, Vincą Debesį, Vasario 7 išvyko į New Mexico.

Karo lauke liko sužeistas Julius šukys, šukių sunus.

Ponios Milikauskienės, LVS narys, jau du sunai išvežti į užjūrį, vienas jau žuvo karo lauke, kaip pirmiau buvo pranešta. Ketvirtas tarnauja dar šioje šalyje.

DAUGIAU PRISIDEJO Pastarame rubų vajuje, su darbu prisidėjo ir daugiau asmenų: P. Grugodienė pasidarbavo pasiuvime vieno moteriško palto, kuris buvo padovotas išardytas; ji pašventė tam porą dienų.

Lithuania's Right
To Independence

By ANTHONY DAINUS

Since February 16 marks the anniversary of Lithuania's former independence, a synopsis of that country's right to being again independent is appropriate.

(1) Russia's seizure of Lithuania was a violation of international law:

a—On July 23, 1940, our State Department labeled the plebiscite a fraud.

b—Seizure as "strategic territory" is as invalid for Stalin as for Hitler or Tojo.

(2) The United States and Great Britain implicitly guaranteed her freedom in the Atlantic Charter, for she was independent before the war and the Russo-German partition of 1939.

(3) President Roosevelt promised an independent Lithuania to the Lithuanian delegation on Oct. 15, 1940, and to the President of Lithuania-in-exile, Antanas Smetona, on April 18, 1941.

RUSSIA GUARANTEED
INDEPENDENCE

(4) Russia guaranteed her independence time and again:

a—The Lithuanian and Soviet treaty of 1920.

b—Lithuanian and Soviet Non-Aggression treaty in 1934.

c—Renewal of Lithuanian and Soviet Non-Aggression treaty of 1934.

d—Lithuanian and Soviet Mutual Assistance pact of Oct. 16, 1939.

e—Molotov's declaration of Oct. 31, 1939: "Russia renounces all rights to Lithuania for all time".

f—On Nov. 6, 1942, Stalin promised "the liberation of enslaved nations".

g—At the Moscow conference of November, 1943, the Soviets promised the people the right "to choose the form of government under which they desire to live".

(5) Under the Soviet system Lithuania, as a nation, is doomed: 200,000 Lithuanians were executed or deported during the first Russian occupation with 50 per cent of the nation slated for exile. According to neutral Swedish and Swiss reports, execution and deportation again are being employed by the Russians in their second occupation. (Reports already state only half of the nation is left.)

(6) Thousands of Lithuanians are utterly helpless, especially those in Siberian concentration camps, because of the Soviet non-recognition of the Red Cross and Soviet refusal to disclose the exiles' whereabouts.

PERSECUTION CONTINUES

(7) Under the Soviet form of Fascism, or Communism, religious persecution continues unabated in Lithuania.

(8) Lithuania would otherwise succumb economically, culturally and socially to the Asiatic horde:

a—They ruined her agriculture and commerce.

b—Confiscated all farms, private property, business, etc.

c—Suppressed a free press.

Phone GA 6889

THOMAS
APPLIANCE

Taiso visokias Skalbiamas Mašinas, Valytojus, taipgi Prosus, su vieno meto garantija viso savo darbo.

Perka ir parduoda radio.

8820 Wade Park Avenue

Cleveland, Ohio

EXPERT RADIO
TAISYMAS

SULYG OPA KAINŲ

Mes taisom Radios, Prosus, Vacuum Valytojus, Skalbiamas Mašinas, Rekordų Mainytojus, Taipgi Lempas.

Visas darbas garantuotas. Perkam ir Parduodam Radios.

Elite Electrical Co.
1394 East 66th Street
Phone EN. 6504

d—Burned her libraries.

e—Disbanded 6,000 organizations.

f—Sovietized education and forbade religious instruction.

g—Liquidated half of the educated class.

h—Forbade education abroad.

i—Looted her museums.

j—Stripped churches.

k—Hauled trainloads of booty to Russia.

l—Executed clergy.

(9) Lithuania is a "peace-loving nation": She yielded to Poland in the Vilna dispute, to Germany in the Memel question and to Russia in her demand for army bases. She also refused a Nazi demand for a Lithuanian legion against Russia. Her "admirable progress" was extolled by both Cordell Hull and Sumner Welles.

(10) The United States would continue to lose prestige throughout the world, especially in the eyes of Catholic South America if we sold a helpless Catholic nation (80 per cent) to an atheistic dictator whom they still refuse to recognize. They do grant diplomatic status to Lithuanian consuls.

(11) Lithuania was not created by the Treaty of Versailles; she had been independent for 1,000 years and regained her independence through a bloody revolution. The Lithuanians, ruling from the Baltic to the Black sea, drove the Tartars out of central Europe and Russia in the thirteenth and fourteenth centuries and checked Genghis Khan.

(From The Michigan Catholic, February 1, 1945)

LIETUVIŲ SALEJE

Ateikit į Lietuvį salę pasi-lošti ir smagiai praleisti vakarą su savo draugais. Šios su-cigos atsibuna kiekviena vaka-ra, nuo 8 val. lygiai. Paremti savo klubą ir Lietuvį salę, vietoje eiti kitur. Čia tapo padidintos dovanos, todėl jums bus naudinga atsilankyti dažniau į Lietuvį salę.

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVIŠKA UŽEIGA

ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta suėti savo senus pažyastumus ir draugus.

Eleanor ir Anthony Budas

Savininkai (20)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

SUPERIOR-
RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur susitaja kitų miestų pravažiuojanti Lietuviai

Helen Urbšaitis Helen Dunbar

Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

AMERICAN HEROES

EVERY purchaser of a War Bond gives up something to aid his fellowmen with the same spirit that Pfc. William P. Bowes of West Roxbury, Mass., showed in risking his life to save a comrade on a Pacific Island, though in a lesser degree. Though previous attempts to reach three wounded men had failed, Pfc. Bowes crawled through the jungle in the face of intense enemy fire and dragged one of the men 35 yards to cover. The action won him a Silver Star.

U. S. Treasury Department

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

IN A RECENT issue, the Catholic Commonwealth of New York, rightly says: "We (as Americans) cannot understand how the Russian colossus should be so obsessed by the fears for its security as to insist on taking over the Baltic republics and other expanses of land along her frontiers. We do not see either why Russia attaches so much importance to the establishment of friendly governments in the smaller neighbouring countries for miles around".

THE FOREIGN AFFAIRS, in reviewing the Soviet propaganda book about "The Baltic Riddle" by Gregory Meikins, says: "This book is not particularly well written or coherently put together. It also lacks scholarly precision and detachment. Despite its shortcomings, this collection of material on the Baltic countries is of value because we have so little on that area".

WE HAVE MENTIONED in this column a letter to the New York Times by the distinguished British author, Norman Angell. In this letter, Mr. Angell noted Russia's unilateral action in extinguishing the liberties of Lithuania, Latvia and Estonia.

The Catholic World of New York comments on this same letter and says: "In view of these violations of the Atlantic Charter by Russia, and of the fundamental rights of men and nations, have we not been delinquent (as Americans) in remaining silent? Did England make any audible protest against these crimes of Russia? If not, why not? Can it be that she has surrendered

the Baltic States to Russia to do with them what she will?"

THE AMERICANS were not wholly silent. Undersecretary Welles, speaking for the State Department, termed the Russian activities in the Baltic republics "predatory". The incorporation of those republics into the Soviet Union was deemed to have been achieved by "devious means".

The New York Times called these Russian actions "robbery on the Baltic". England, however, was silent — to her eternal shame.

PROBABLY, it would be not amiss to recollect what Mr. Angell said in his letter to the New York Times. He wrote: "Russia has unilaterally, by her own fiat, completely revised the settlement made by the Allies after the First World War, not only in respect of Polish frontiers but by the simple extinction of three independent states, making herself the sole judge of the justice of these changes."

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,
Popieriuotojas

Iki Balandžio 1, darbas daroma žemesnės žiemos kainai.

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefonas Potomac 6899

Furnasai MONCRIEF

CLEVELANDO MEGIAMIAUSI

per 50 METU

Kreipkitės į Savo MONCRIEF Pardavėją

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

VYRAMS REIKMENYS
žiemos metui

KAKLARAIŠČIAI

Didžiausias pasirinkimas vliausių
Didžiausių ir marginių.

65c. 2 už \$1.25 — \$1 — 1.50

KELNĖS

VYRAMS ir VAIKINAMS
Daugybė iš ko pasirinkti.

\$3.95 — \$5.95 — \$6.95

KAKLUI ŠALIKAI

Vienodų spalvų ir pukių mar-ginių rayon ir vilnonių

\$1.50 — \$2 — \$2.95

SKRYBELES

Gera žinomy išdirbysčių ir viso-kių pavidalų

\$6.00 — \$7.00

SWEATERIAI

Apsivelkami ir užsimaujami, vie-nodų spalvų ir sudėrinų

\$3.95 iki \$6.00

MARŠKINIAI

Paprastų vienodų spalvų ir spor-to marškiniai, ilgom rankovėm

\$3.95 — \$4.95

DIRŽAI

Tikros tvirtos odos diržai, vieno-dų spalvų ir marginti

\$1.00 — \$1.50 — \$2.00

PETNESOS

Visokių petnešų, austų, megstų su sintetisku gumu

\$1.00 — \$1.50

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirminiu. DYKAI

Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakara